

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Sistem Schwarz.

Odkar je gospod Božidar Schwarz deželni predsednik, so na Kranjskem zavladale razmere, ki so kakor jajce v mešanico, nezadovoljno pa tudi pri prostu ljudstvu, ki samo po krivdi vlade ne pride do zaželenih državnih podpov. Celo med klerikalci vlada nezadovoljnost in prav radovedni smo, kdaj bo dr. Ignacij Žitnik obračunal z gospodom Schwarzem, kakor mu je javno obljubil v »Slovenec«. Če so Schwarzovega sistema že klerikalci siti, kaj naj rečemo šele naprednjaki. Klerikalci stori Schwarz vse, samo da ne nasprotujejo njih zahteve nemškimi težnjam, klerikalci izpolni Schwarz vsako željo, samo da ni v navzkrižju z interesi Nemcev, zakaj povspeševanje nemštva na Kranjskem, to je prva in poglavitna skrb gospoda Schwarz, druga njegova skrb pa je oškodovati in oslabil narodno — napredno stranko na korist v narodnih stvarih popolnoma mlačnega klerikalizma.

Za upravo samo se g. Schwarz tako malo zanima, da mu je ljudski glas dal primke: »Der Herr Nichtinformiert.« G. Schwarz ni namreč nikdar informiran.

S toliko večjo vneto pa dela g. Schwarz za nemštvo. Po njegovi zaslugi sta prišli Draga in Trava v nemško oblast, po njegovi zaslugi vlada na Jesenicah anarhija, po njegovi zaslugi in vsled izdajstva klerikalcev se je postavil v Ljubljani nov steber nemškemu mostu do Adrije v obliki nepotrebne nemške gimnazije, na kateri 20 dijakom slovenske narodnosti niti pouka v materniščini ne privoščijo. In takih zaslug ima g. Schwarz še mnogo.

Stember nemštva na Kranjskem so nemški uradniki in profesorji. Nemški trgovci in nemški obrtniki sta navezana na slovenske odjemalce in vsled tega sta v ožji, intimnejši dotiki s slovenskim ljudstvom. Posledica tega je, da je z njimi laglje izhajati. Uradnik in profesor pa sta od prebivalstva neodvisna in ker uživata pri vladi vso podporo in ker ju vlada v vsakem slučaju štiti, nastopata prešerno, drzno in oblastno. Nemški uradniki in profesorji vodijo na

Kranjskem boj zoper slovenski narod.

Gospod Schwarz skrbi kolikor mogoče, da to nemštvo podpre in pomnoži. Najbolje se to vidi pri uradništvu politične uprave.

Poglejmo k deželni vladi. Vsi odločilni faktorji pri deželni vladi so fanatični Nemci. Prezidij je ves nemškonačionalen in klerikalen. Upravni referent je skoro sami Nemci in šolski referat ima popolnoma v rokah Slovencev skrajno nasprotni Kaltenegger, ki na obdobje življenja ne prav častnega značaja ni vložil tožbe.

Za sedanjost je torej dobro preskrbljeno v prid Nemcem. Toda gospod Schwarz skrbi tudi za prihodnost, in prav v tem se kaže značaj njegovega sistema in slovenstvu sovražna tendenca njegovih prizadevanj.

Prejšnji dež. predsednik baron Hein je bil gotovo vnet Nemec, a bil je tudi razumen človek, ki je vedel, da je dobra uprava nemogoča, če uradništvo ni zmožno slovenskega jezika. Zahteval je brezpogojno od vsakega uradnika, da zna popolnoma slovenski. Vsled tega niso tuje več tako silili v politično službo na Kranjskem kakor poprej in so precej izostali tisti zloglasni protežiranci, ki so za nekaj let hodili na Kranjsko lenobo past in zgago delat, potem pa po lestvi protekije in korupcije splezali v kako ministrstvo.

Gospod Schwarz je prav v tem oziru uveljavil čisto nov sistem. Njegov princip je, da se mora iztebiti slovensko uradništvo iz politične uprave. Hein je zahteval, da mora vsak uradnik slovenski znati in je pri nastavljanju uradnikov gledal na njih zmožnost. Schwarz pa nič ne vpraša za jezikovno usposobljenost in zahteva le eno: Kdor hoče vstopiti pri politični upravi, mora biti Nemec.

Odkar je gospod Schwarz deželni predsednik, je sprejel 12 praktikanov. Med temi je devet Nemcev, ki ne razumejo nobene slovenske besede. Po uradni »Laibacher Zeitung« posnemamo njih imena: Schäffer, Strictius, Schimek, Ambrositsch, Foregger, Keller, Felbinger, Pinkaua in Kommers. Te ljudi so nabrali iz vseh krajev širne Avstrije, od obali temne Mure do razprostranih nižavavstrijskih in moravskih ravnin od premogorodne Šlezije tja do domovine tragično smešnega Andreja Hoferja. Vse je pobral

gospod Schwarz, kar je le mogel dobiti, vse je bilo dobro, tudi najbolj manjvredno blago, samo da dotičnik ni imel madeža slovenske narodnosti. Nasprotno pa je vlada dva Slovence, kista hotelavstopiti v politično službo na Kranjskem odklonila, samo zato, ker sta Slovence.

Pa ne dovolj tega. Gospod Schwarz je morda čutil, da utegne kdo na Dunaju opozoriti na njegov sistem in njega nezasišano krivičnost, da utegne javnost ugovarjati njegovemu početju in se je za ta slučaj zavaroval z makijavelističkim sredstvom. Poslal je na Dunaj poročilo, v katerem se je osmelil trditi, da je politična uprava v zadnjem času po slovenskih uradnikih preveč nacionalizirana in da jo je treba regenerirati s sprejemanjem nemških praktikantov, kajti samo ti da so zasledljivi stebri.

Naj gospodine Schwarz nikar ne poskusi tega tajiti. To poročilo je šlo na Dunaj, četudi kot strogo tajna prezidijalna stvarinja je tudi prišlo na Dunaj.

To poročilo je nekaj nečuvnega. S tem poročilom se očita slovenskim uradnikom, da zapostavljajo svoje službene dolžnosti za narodna prizadevanja, da so v prvi vrsti narodni, potem šele državni uradniki. Ko bi bilo le sence resnice na tem, bi nič ne rekli, daš šef s takim poročilom črni svoje lastno uradništvo. Toda slovenski politični uradniki so tako krotke ovčice, da se komaj gibati upajo. Slovenski politični uradniki še slovenskega govornika ne upajo, ker se boje nemških denunciacij, kaj šele da bi dejansko kdaj posvedočili svojo slovensko narodnost.

Agresivno nacionalni sosamonemški uradniki na Kranjskem.

O tem za slovenske uradnike obrekljivem poročilu gosp. Schwarz in o tem sistemu seveda danes ni bila izrečena zadnja beseda. Dolžnost političnih voditeljev je, da vzamejo to stvar v roke in sicer energično in brezobzirno.

Še enkrat: Odkrita beseda.

V 290. številki lanskega leta smo prinesli članek »Odkrita beseda«. Objavili smo izjavo, ki so jo poslala graška akademična društva »Tabor«, »Triglav« in »Srbadija« akademične

mu društvu »Hrvatski« v Gradcu. V tej izjavi se članom »Hrvatske« očita, da so kršili jugoslovansko vzajemnost, ker so pustili ob priliki zadnjih dijaških nemirov na graškem vseučilišču jugoslovansko dijaštvo na cedilu. Očita se jim nekolegialno postopanje napram ostalemu jugoslovanskemu, posebno še napram slovenskemu dijaštvu in napram hrvaškemu dijakom iz Istre in Dalmacije, ker jih oškodujejo na njihovih pravicah s tem, da dajejo našim nasprotnikom orožje v roke s svojim zatrevanjem, da so samo »gosti« na graški univerzi. Končno izjavljajo imenovana jugoslovanska društva, da prekinajo vsak stik z akademskim društvom »Hrvatska«, dokler ne opraviči svojega ravnanja.

Izjavi smo priklopili obširen komentar, kjer so navedena dejstva. Ta dejstva so hudo poper za »Hrvatsko« in Gradcu »Zvonimira« na Dunaju. Zadnji je odgovoril na težka očitavanja z molkom. »Hrvatska« pa je odgovorila s sledečim dopisom:

Gradec, 16. dec. 1907.

Slavno društvu!

Izvanredna skupština »Hrvatske«, koja se držala dne 14. o. m. j. primila je na znanje Vašu »izjavo«, prama kojoj će se društvo vladati, dok se ne uverite, da ste na krivom putu.

Za odbor »Hrvatske«: S. Orhanović, l. r. Vuletić, l. r.

No, »Tabor«, »Triglav«, »Srbadija«, zdaj pa imate, Vi ste na krivem potu! In zakaj? Ker ste gospodom iz »Hrvatske« povadali par bridkih resnic in ker ti gospodje nimajo poguma se sploh lotiti zagovora. Niti poskusiti ne marajo! Zato pa ste vi, ker ste jim pregreške očitali, »na krivem kotu«. Res, originalno!

Slovenski in hrvaški javnosti predlagamo vso zadevo. Javnost naj sodi — a naj krivce tudi obsodi! Radikalna operacija bo gotovo na mestu.

Ze pri objavi omenjene izjave smo apelirali na javnost, zlasti hrvaško, da naj vso zadevo presodi in skuša pripeljati gotove gospode na pravo pot. Ne vemo, če se je in v koliko se je naši želji ustreglo. Znano nam je samo to, da je uspeh ničev. Zato se obračamo še enkrat na javnost. Od strani javnosti se naj skuša vplivati na nekatere elemente. Zdjaj je za to prilika, a je tudi zadnji čas. Če pridejo taki ljudje, ki jim je veljala naša izjava, med narod, ne bodo narodni voditelji in učitelji, kvečjemu da ga bodo speljali v pogubo. Drevo se upogne, dokler je še mlado! Y.

Jubilejska razstava v Pragi l. 1908.

Na velikanskem prostoru na vzhodu mesta Prage zidajo vedno hitreje in hitreje velika in krasna poslopja za razstavo, katera bode začetku maja odprla vrata tisočim in tisočim obiskovalcem. Neposredno pri vходу v razstavo bode že obiskovalca razočaral krasen prizor: pozdravil bode obiskovalca nov koridor z belimi stebri in čez te visečimi cveticami.

Skozi ta koridor se pride k krasnim nasadom, kateri so zgotovljeni po načrtih tvrde J. Krýsa, ki samo prijetnega pomladanskega solnca čakajo, da se razcvetejo. V bližini se nahaja velikanska stavba paviljona mesta Prage, ki je zidan po načrtih arhitekta A. Hrubega, kjer bodo razstavljene stare znamenitosti Prage. V bližini bode sezidan po načrtih prof. Klenka pl. Vlastimila enonadstropni paviljon praške trgovske zbornice in njenih stranskih institutov.

Zraven teh poslopij stoji cela vrsta privatnih paviljonov, potem paviljon za banke, denarne in zavarovalne zavode, zidan po načrtih arhitekta Fanta, potem veliki paviljon za razstavo poljedelskih strojev. Na zgornjem prostoru za razstavo je že postavljen velikanski paviljon za najrazličnejše stroje, ki naj pokažejo, kako zelo je napredovala slovenska industrija v tej stroki. Dela tega paviljona vodi arhitekt V. Gregor; čez 300 delavcev ima opravila samo pri tem paviljonu. Visočina notranjega prostora, kjer bodo stroji, je 28 m. Na severni strani tega paviljona bode krasna terasa, odkoder bode prekrasen razgled na doljeni del razstave. Od te terase peljejo široke, impozantne stopnice iz betona (od tvrde Hruza & Rosenberg) na nov prostor, kateri je obmejen od paviljonov, ki so določeni za keramijsko in stekleno industrijo in pa od paviljona, kjer bodo razstavljene šolske stvari.

Za glavnim drevoredom že delajo poslopja in paviljone, ki bodo obmejevali prostor 180 m dolg in 140 m širok. Tu že zidajo poslopje, kjer bode razstava stvari iz različnih mest, projektirana od arhitekta Justicha, nadalje dva največja paviljona iz lesa, in sicer: za živila (projektant Hübschmann) in za grafično in papirnato industrijo (projektant arhitekt Dlabac). Nadalje zidajo na tem prostoru tri druge, skupno od prof.

LISTEK.

Budoar naše Minke.

Spisal dr. K.

Pa vam je pozre naša Minka, da nikdar take! Pomislite, naenkrat, kar čez noč, jej naš loži ni bil več po godu; elegantni naš loži; v katerem sem prebil, ne vem, koliko srečnih let.

»Ti trije borni kabineti! Vsak obrtnik jih šteje več. Potem pa tu v podstrešju! Ba, to vendar ni za ljudi iz boljše hiše! In pa še celo na robu mesta! No, prosim te, papa, ali te ni nič sram sprejemati posete tu na kmetih?«

Tako je čevrljala dan za dnevom. In nič ni pomagalo, če sem ugovarjal: »Minka, glej, ti hudo pretiravaš! Prosim, tri meščanske sobe imamo. In za nas je to popolnoma dovolj. Saj so še te navadno prazne, ko sem jaz v uradu, ti v šoli. In kaj segeš o podstrešju? V nadstropju tretjem smo. Pa kaj zato? Gor prihaja manj prahu in manj ropota. Če pa stanujemo v predmestju, še to nikakor ni na kmetih. Pa ko bi tudi bilo. Imamo pa čistejši zrak in pa zelenje naokrog. Li ni tako?«

Toda opravič nisem nič, prav nič. Samo nasek se ji je obesil. Veste, ti si fini nasek, ki kakor izklesan iz be-

lordečega kristala v svet štrli izzivno-drzno. Pa jamci v nosku sta se ji napeli; pravzaprav napeli ne, ampak napenjali sta se kakor snežnobeli popki v zgodnjem mladoletju, predno počijo.

Drugi dan je pa že zopet pela staro pesem: »Ti trije borni kabineti!«

In jaz, kaj češ? Vdal sem se. Sicer ne njej. Bog me varuj! To bi bila lepa vzgoja, kaj! Ampak vdal sem se svojemu treznemu razsodku.

Mh! sem si mislil, s tremi sobami res težko izhajati. To se pravi, niti ne izhajati ne, ker samega sebe v resnici nimaš dati ni kam ni kje: Kaj ne? V spalnici se spi, v jedilnici se je, v posetnici se sprejemajo poseti. Torej kadar ne spiš, ne ješ in posetov ne prejemati, tedaj si v njem brez strehe. In če se hočeš pri svojem ognjišču greti, moraš iti naravnost k šte-dilniku v kuhinjo, notabene, ako nima kuharica nič zoper to.

Potemtakem je brezdvomno, da bi potreboval še ene sobe, takele same zase. Pa priprosta bi morala biti, brez tiste lepotečne navlake, ki je samo v sitnost in spodtiko. Pred vsem naj se ob njenih stenah brez prerakanja vali tobačni dim in pa noge naj imajo neomejeno prostost v njej, da nisi primoran jih polagati samo na tla, ampak da jih položiš lahko prav tako na stol in kanape, če ti prija bolj tako.

Tako, da naša Minka ima le prav. Saj pravim, soli pa ima, soli, dekle in pa jeziček na pravem mestu.

Zato pa, ko je spet nekoč odvila svoje orgelce, ustavim njihovo drdranje, reki: »Minka, potolaži se! Sicer ne, ker ti tako želiš, ampak ker je naš loži zares neroden in nepripraven, ga mislim premeniti. Pravkar listkam po anoneah, če bi bilo kje kaj ugodnega za nas.

Zdjaj bi pa morali videti, kako se je zablistalo v njenih plavih očih. Kakor če se v lepi, jasni noči utrne zvezdica ne neizmernem, modrem nebu. Pa poskočila je ter tlesnila z ročico ob ročico, da je kanarček v kletki tam ob oknu ves preplašen sfrfotal s perutmi, Hektor pa, ki je dremal na preprogi pod pisalno mizo, privzdignil glavo in s svojimi velikimi očmi začuden gledal njo in mene. Pa Minka ju je kmalu pomirila. Najprej je vlekla h kletki stol ter stopivši nanj je začela kanarčku pripovedovati novic novico, nato pa se spravila k Hektorju pod mizo ter ga gladeč po mehki dlaki obvestila o nameravani selitvi. In ko je kanarček zopet zapel, hektor pa zadremal, tedaj sem prišel jaz na vrsto. Ovila se mi je okrog vratu ter me poljubila, kakor samo naša Minka zna. Nato pa mi je rekla:

»Veš, papa, po anoneah ti pa ni treba listkati kar nič. Jaz že vem za

stanovanje. Včeraj sem si ga ogledala.«

»Pojdi no! Ti si si ga ogledala! Kje neki?«

»Res, res! V Osojnikovi vili. Osojnikova Lada mi ga je pokazala, ko sva šli domu iz šole. Pa prav pripravo je in moderno. Veš, v mezaniju; in jaz bom imela ondi svoj budoar. Veš!«

Na glas bi se ji bil nasmejal; toda pri izgovoru besed mezanin in budoar je tako ljubko zaokrožila svoje roznate ustnice, da sem se ji od občudovanja mogel samo nasmehnuti.

»Kako pa veš, kaj je budoar?« sem jo nato smehljaje vprašal.

»Seveda vem. Kako bi ne. Saj sem čitala v maminem žurnalu. In tam sem brala, da ga ima vsaka boljša dama.«

Tako sva se pomenkovala, ona z važno resnostjo, jaz pa šaleč se z njo. Pomenka konec pa je resen bil za oba. Kar naenkrat namreč mi posadi klobuk na glavo silec, da naj kratkoma grem najemat stanovanje, sicer da bode sama šla. Jaz sem se ji seve uprl. Toda ko je porabivši argumente posegla po solzah, ki so debele kakor grah in svetle kakor rosne kapljice, kadar jih oblije solnce z zlatimi prameni, začele lesti po baržunu nje rdečih lic, tedaj je strla moj upor, ker drugo vse prenašam laglje, samo solza ne, zlasti onih naše Minke ne.

Zato sem šel ter stanovanje res najel. Pa moram reči, da ne nerad, ker je v resnici šik bilo in komfortabel. Saj pravim, okus pa ima dekle.

Predvsem mi je ugajala četrta soba. In ta, sem mislil, bo kakor naša za te. Poseben vhod! Tako je prav! To je, kar sem si že od nekdaj želel. Ker večasih je presneto sitno, če drugi vedo, kdaj da prideš v postelj, ko niti sam za to ne veš natančno. Za kadilnico jo pa prirediš na ta način, da vanjo ne postaviš ničesar, čemur bi škodil dim, pa bo. In iz podstrešja privlečeš tisto staro zofo, kateri tudi blatni črevlji ne morejo storiti kvara. Na kratko, v novem stanovanju si uravnaj življenje po vzoru mnogopevanih idil brez svilenih vezi obilne kulture.

Tako sem obračal jaz, papa; toda obrnila je Minka, hčerka.

Preselili smo se res v mezanin Osojnikove vile. Pa kaj hudi, ko sem v novem stanovanju prav tako ostal brez strehe, kakor sem bil v prejšnjem. Sicer je bilo jasno in odločno moje mnenje, da bode četrta soba zame. Pa vse zastoj; Minka jo je hotela za budoar, pa je bilo. Seve kar sama od sebe ji tudi ni padla v naročaj, ker besedni boj je bil srdit in je trajal dokaj časa. Toda ko se je spustila v jok, je zaplakala tako mlo, da bi se moral pesoglavce omečiti, kaj li jaz, ki imam dekle tako neznansko

Křiženeckega in arhitekta Valceha projektirane paviljone za razstavo kemičnih in lesnih pridelkov. Poleg teh paviljonov bodo stali še na že omenjenem prostoru paviljoni za po-hištvo, za montanistiko in za železne pridelke. Naposled pripravljajo še na dolnjem delu razstave salon, kjer bo do koncerti, paviljon za trgovske stvari, paviljon za stvari, ki jih bo do večkrat menjali z drugimi in veliko vrsto paviljonov za zabave. n. pr. gostilne, kavarne itd. Veliko dela in truda povzroča naprava potov in različnih nasadov v spodnjem delu razstave. Ta dela je prevzela tvrdka J. Krýsa. Ves prostor, ki ga bodo samo nasadi zavzeli, je približno 100.000 m² velik. Dela in naprave za to razstavo stanejo okoli 2 milijona kron. Te številke jasno kažejo, kako velikanska in krasna bode ta praška razstava, ki bode gotovo zoper vse pričakovanje krasna in zanimiva. Slovenska industrija se bode povzdignila. Zatorej Slovenci, ne zamudite te prilike, ter pridite zopet v Prago, posebno ko bodo skoraj gotovo pri vožnji znižane cene, za kar se že vrše pogajanja.

Vseslovanski shod 1. 1908

Stranke desnice v ruski dumi so sklenile, da se ima letos prirediti v Petrogradu samo shod slovanskih delegatov, ki bodo razpravljali o pripravljalnih delih za veliki vseslovanski kongres, ki bi se naj vršil kasneje v Moskvi. Kakor je znano, je glasilo ruske konstitucionalno-demokratske stranke »Rus« z ozirom na sproženo misel prireditve vseslovanskega kongresa na Ruskem naglašalo, da je treba preje, preden se misli na prireditve vseslovanskega kongresa na Ruskem, doseči sporazumjenje med Rusi in Poljaki. Zato je »Rus« predlagala, naj se to leto skliče vseslovanski shod na poljskih tleh in naj se skuša na tem shodu fiksirati pogoje trajnega sporazumljenja med poljskim in ruskim narodom. V to svrhu je list nasvetoval kot kraj kongresa kopališče Zakopani v Galiciji. Sele če bi se na tem shodu doseglo sporazumjenje med Poljaki in Rusi in se obenem dobilo zagotovilo, da se zastopniki poljskega naroda udeležijo shoda na Ruskem, bi se naj jelo misliti na prireditve vseslovanskega kongresa v Petrogradu ali v Moskvi. O ideji vseslovanskih shodov so spregovorili že tudi Poljaki. Poljski listi ne odklanjajo a priori, da bi se Poljaki ne udeležili vseslovanskih kongresov, stavijo pa pogoj, da je preje treba pošteno urediti razmerje med ruskim in poljskim narodom. Stanisław Skarżyński piše z ozirom na nameravani vseslovanski shod: Slovanska ideja je izvedljiva: ključ do nje je v rokah Rusije. Ta ideja je odvisna od sporazumljenja med Rusi in Poljaki. To sporazumljenje, izvedeno v najboljše pomeni te besede, brez vsakih zahrbtnosti in intrig, bi bilo večjega pomena, kakor če bi ruska armada s pomočjo bomb in melinita prodrla preko Donave, zakaj to sporazumljenje bi mogoče vplivalo na vse slovanske zemlje doli do Trsta in Soluna. Rusija bi postala mogočna država, trdnjava evropskega miru, zakaj nikogar bi ne bilo, ki bi se jo upal napasti. — »Świat Słowiański« pa pravi: »Mi nimamo nobenega povičja, da bi dajali v tej zadevi kakršnokoli iniciativo. Mi čakamo, s čim bodo prišli k nam... Shod brez nas bi bila kompromitacija, mi pa se ne damo

izrabiti niti v protipoljske, niti v protiaustrijske svrhe.« Ta zahteva Poljakov, da se najde nek modus vivendi med Poljaki in Rusi, preden se prične s pripravi za vseslovanski shod, ki bi se ga naj udeležili zastopniki vseh slovanskih narodov, je docela umestna in upravičena. Takisto upravičena pa je tudi zahteva, naj se ta shod ne izrablja v kakršnekoli politične svrhe. Sicer pa Poljaki s temi svojimi zahtevami niso osamljeni. Saj je komite avstrijskih slovanskih poslancev, ki se je meseca novembra pod predsedstvom dr. Kramarja sestel na Dunaju, da se posvetuje o prireditvi vseslovanskega shoda na Ruskem, stavljal skoro iste zahteve, kakor Poljaki. Ta odbor se je namreč izrekel, da je vseslovanski shod v Petrogradu ali v Moskvi možno prirediti samo v slučaju, ako se omogoči vsem slovanskim narodom, torej tudi Poljakom in takozvanim Rusinom, da se udeležijo tega shoda, in ako se bo na tem shodu razpravljalo zgolj o kulturnih, ne pa tudi o političnih vprašanjih. Kakor je iz navedenega razvidno, še za sedaj niso dani vsi predpogoji za prireditve takšnega vseslovanskega shoda, ki so ga imeli v mislih tisti, ki so dali iniciativo za to idejo. Ne glede na to, da vladajo o ideji sami še različni nazori, še sedaj ni enotnega naziranja o vprašanju, kje bi se naj priredil ta kongres. »Novoje Vremja« je prvotno predlagalo Petrograd, kasneje Moskvo, »Rus« se je zavzemala za poljsko kopališče Zakopane v Galiciji, dr. Veselý pa proglašuje »Narodnih Listih« za najprikladnejše mesto za vseslovanski shod moravsko kopališče Lukavčovice.

Vse to kaže, da smo še zelo, zelo daleč od časa, ko bo mogoče sklicati tak vseslovanski kongres, ki se ga bodo res udeležili zastopniki vseh slovanskih narodov.

Glasovi z Jesenic.

— Pod vladnim bičem. Deželna vlada kranjska ima veliko spoštovanje pred jeseniškimi Nemci. Okrajno glavarstvo v Radovljici svetuje, dr. Eger odloči, deželna vlada zaukaže in pod to zaščito nemška politika na Jesenicah krepko napreduje. Tako se je zgodilo, da je bil imenovan za vladnega komisarja pristaš nemške manjšine nemški uradnik Jožef Klinar. Moža najboljše označuje, ker ga hvali glasilec kranjskih Vse-nemcev »Deutsche Stimm« ki pravi: »da pripada Jože Klinar k takozvani »Ordnungspartei«, ki dela mir v občini z — obstrukcijo in ne dopu-
— Tudi na Koroški? Beli so se začeli gibati Nemci ter nastopati proti Slovincem. Če jim ne bo šlo vse po volji, bodo seveda zopet vpili, da jih Slovenci ne puste v miru. Mi le želimo, da obe slovanski stranki še o pravem času skupno nastopite proti vsiljivemu Nemcu. V naši dolini stojajo Nemci vedno bolj nevarni in

bo nikdar dovolilo, da bi vladalo občino par nemških škric, ki ne pomenijo ničesar. Zahteve slovenskega prebivalstva so upravičene in narodnega in gospodarskega stališča. Vlada pomaga danes sejati nemir, želja pa bo vihar!

— Kdo je Jožef Klinar? Petnajst let je načeloval jeseniški občini in delal po željah in navodilih pokojnega ravnatelja Luckman-na. Nemci se niso mogli v tistih časih pritoževati, uradnoval je nemško in sploh storil vse, kar so želeli. Prišel pa je drug veter na Jesenice in mož ni bil več za rabo, padel je še bolj v naročje nemške stranke, za katero še danes dela. Mož je star nad sedemdeset let in sploh ni več sposoben za vodstvo velike občine. »Deutsche Stimm« pravijo, da uživa Klinar vsestranski ugled v občini, na kar bi se dalo le odgovoriti: prijatelj, pridi k nam in prepričaj se sam! Ako bi hoteli vračati milo za drago, bi lahko marsikaj povedali o bivšem županu J. Klinarju in bi potem radi videli, kako bi ga Nemci s svojo »Ordnungspartei« prali. Upamo, da bo Klinar sam imel toliko razsodnosti, da ne bo tiral boja do skrajnosti in še v pravem času odloži službo vladnega komisarja. V njegovih rokah je, da si ne omejuje svoje od starosti osivele glave. Mi se boja ne strašimo, a boj ne pozna obzirnosti tudi v boju — s sivo glavo!

— Zakaj obstruira nemška stranka? Jeseniški Nemci so včasih prebrisani ljudje. Po javnosti trobijo, da tvorijo takomenovano »Ordnungspartei« in to mnenje razširjajo pridno tudi po deželnovladni palači, kjer pogosto pritiskajo na razne kljuke, da že vladni slugi poznajo obraze raznih Egrov, Luckmanov in Pongratzov, seveda na Jesenicah so ti ljudje vse bolj bojeviti. Pri vladi vpijejo, da hočejo mir, ne pustijo pa, da bi se izvolil župan. Ali nimajo dovolj zastopstva, da vsak ne ljub predlog lahko prepreči? Ni jim za mir, ampak le premoče hočejo, da bi potem lahko vihteli nemški bič nad slovanskim prebivalstvom. Pa to ni šlo in zato so izposlovali pri vladi imenovanje Jože Klinarja za komisarja. Zelo se pa motijo Nemci, če mislijo, da sede sedaj trdno v sedlu!

— Javen shod se je vršil preteklo nedeljo v »Delavskem domu« na Savi radi občinskih zadev. Shoda sta se udeležili obe slovanski stranki. G. župnik Zabukovec je poročal o bojih, ki so se vršili na Jesenicah tekom zadnjih treh let. Veliko senzacijo je vzbujalo pismo, ki ga je pisal poročevalcu županski kandidat tovarne Anton Pongratz, kjer pravi o sebi: »hlapec tovarne sem in delati moram, kakor hoče moj gospodar.« In tovarniški hlapec naj bi županaval slovanskim Jesenicam! Za počti! G. Zabukovec končal svoj govor z besedami: Sklani brat, sem si pod roko, kdor čuti slovensko najstopi v naše vrste, da šimo naše lepe slovenske Jesenice! Soglasno pritrdjevanje je bilo dokaz, da smo bili ene misli in enega srca!

— Tudi na Koroški? Beli so se začeli gibati Nemci ter nastopati proti Slovincem. Če jim ne bo šlo vse po volji, bodo seveda zopet vpili, da jih Slovenci ne puste v miru. Mi le želimo, da obe slovanski stranki še o pravem času skupno nastopite proti vsiljivemu Nemcu. V naši dolini stojajo Nemci vedno bolj nevarni in

predrzi, zato pa skupno v boj proti nesramnemu nemškemu gostu, da ga porazimo!

— Opozarjamo na plesno veselico, ki jo priredi telovadno društvo »Sokol« na Jesenicah v nedeljo 12. t. m. v prostorih restavracije pri »Sokolu«. Pri veselici sodelujejo taborišči iz St. Jakoba na Koroškem. Naši delavni in poštvovalni Sokoli za službo, da jih narodni Slovenci tudi dejansko podpiramo!

Odgovor iz Ribnice.

Naši zelo spretni in marljivi dilatantje so v dobrem letu priredili več prav lepih predstav: »Rokovnjače«, »Cigane«, »Prvi«, »Brata Martina«, itd. Na Silvestrov večer 1907. se je igrala burka »Prejšnje razmere«, opereta »Vzbujeni lev« in komični prizor »Starinar«. Poleg že v »Slovenskem Narodu« z dne 10. t. m. navedenih dam in gospodov je še toplotno pohvaliti zelo spretni spremljevalki na klavirju gđ. Vido Pickovo in Pavlo Rizzolijevo. Žal, da že dalj časa pogrešamo izvrstnega igralca g. Sp. Iskrena zahvala vsem priljubljenim sodelovalcem in tudi gospema, kateri sta dali na razpolago klavir.

Lepa predstava na Silvestrov večer je dala navzočnemu dopisniku lažnivega in opravičivega »Slovenca« povod poročati, da je med liberalci še nekaj takih, ki imajo smisla tudi za kaj drugega, kakor za pijančevanje in protikatoliško zabavljanje in da je ravno učiteljstvo tisti spiritus agens, ki pogreza joči se liberalni voz naprej rine. »Nedolžne šale v »Starinarjih« so mu persiflaža na sveto pismo! Ne vemo, ako je v tej trditvi več nevednosti ali zlovoljnosti? Protikatoliško zabavljanje pozna dopisnik samo iz »Slovenca« in »Domoljuba«, kjer se sistematično opravlja in tepta resnica z nogami. Ako je že protikatoliško to, ako se kaplanova politika ne odobruje, potem ima dopisnik pač prav. G. kaplanu Orehek, kateri se je šele komaj segrel v Ribnici, pa že povsod zgačo dela, bi svetovali, da naj se, predno nam očita pijančevanje, nekoliko pouči o tem, koliko žrtvujejo tisti, ki niso v njegovem taboru, časa in denarja za narodne in lokalne potrebe, pijance pa naj išče v svojih vrstah.

Kako vzorno delujeta podružnici sv. Cirila in Metoda v Ribnici, se lahko prepiča iz koledarjev te družbe. Kdo vzdržuje društva Čitalnico, Sokol, gasilno in olupsevalno društvo? To delajo narodni liberalci, katerim očita mladi kaplan pijančevanje. Bodite pošten!

Pri obnem zboru 6. t. m. je sklenila Čitalnica ustanoviti javno ljudsko knjižnico, katere se v kratkem otvori. Nabranega imamo v to svrhu že okoli 300 K denarja. Tako je naše sebično in protikatoliško delovanje, naše pijančevanje in naša lenoba! Tudi to napako imamo, da ne branimo svojim pristašem, da obiskujejo in podpirajo predstave v »Katoliškem domu«, katere se pač ne morejo meriti z našimi, ako ravno se predstavljalec dobra volja in pridnost ne more odrekati. Ako pa g. kaplan na vsak način želi, se tudi naše dosedanje spravljivo postopanje lahko spremeni.

Glas s Krke.

V 2. številki »Slovenca« pretaka sedaj nam sicer dobro znani dopis-

nik krokodilove solze, ker je pri lanskimi občinskih volitvah tako sramotno pogorel v vseh treh razredih. Posebno hud trn v peti mu je Grbec, ki si je največ prizadejal, da se mu je pri volitvah izpodnesel stol, za katerega se je čutil tako udomečenega. Spoznanje pride navadno prepozno; zato bi rad sedaj svoj voz, katerega je tako nepredvidno zavozil, spravil na pravi tir. V ta namen je predvsem potrebno očrtni novi občinski odbor pred volile, si misli ta »poštenjak«, drugo bode potem že šlo in na ta način se zna prigraditi, da bode nekega lepega dne zopet sedel na županskem stolu. To je sicer na videz prav lep načrt, a vprašanje je, ako se bode uresničil. Svetovali bi mu, naj nekoliko pomisli, kako oblastno je nastopal proti osebam, katere mu niso hotele biti brezpogojno pokorne in naj vsaj nekoliko v ozir jemlje glas, kateri še vedno ori po občini: »V grabanu ne sme biti več župan!« Občani so siti tvojega paševanja, to le verjemi, dopisun, in navzile vsemu rovanju ne bodeš imel od tega ruvanja nikakih koristi!

Sedaj pa nekoliko pojasnila k nakladi na žganje: Z veseljem se je bivši občinski odbor, bolje rečeno župan, poprijel pravice, da sme v občini pobirati naklado na žganje. Da bodo samo njegovi nasprotniki prikrajsani, zato je v svoji premetenosti že poskrbel. Predvsem je skrbel, da sugerira ljudem mnenje, da je tozadevna naklada naperjena samo proti prodajalcem in ne proti konsumentom. To se mu je tudi posrečilo in vsi boljši posestniki so hodili po cele sode špirit v sosednje občine in v Ljubljano, kjer niso bili še »oblagodarjen« tako naklado. Tudi sam bivši »očče župan« so hodil po špirit v Ljubljano, ker je bil tam nekaj cenejši, ker niso imeli občinske naklade na žganje. Na ta način je bivši župan kaj lepo izpolnjeval svojo dolžnost, katero mu je naložila obljuba, storjena pred c. kr. okrajnim glavarjem. Domači obrtniki so bili s tem hudo prizadeti in to je, kar je bivšega župana nad vse veselilo. Da bi delal za blagor občine in vseh občanov, to mu niti na misel ni prišlo. Ko bi bili gostilničarji in krčmarji njegovi prizvrčenci, o, potem bi bilo seveda drugače. Saj se poznamo!

Končno pa skuša še na prikrit in jako rafiniran način vplivati na merodajne faktorje, da bi bili neizprosni glede preliminarinih stroškov za učila in šolske knjižnice, da bi mogel potem zopet zrivati vso krivdo na novi občinski odbor, ako bi vsled tega narasle občinske naklade. Si pač pravi lisjak! Upamo, da si poklicani faktorji ne bodo dali sugerirati mnenja, da so razmere v občini take, kakor jih opisuje dopisnik »Slovenca« v svoji škodoželjnosti in blebi zavisti. Vox populi, vox Dei; ta rek se uresničuje na njem in občani, dobro poznajoč njegov značaj in skrb za »blagor občine«, so poslali v penzijo tega lokavega možakarja. Njegovo »nepristranost« in pravičnost pa naj bolje osvetluje občinski vložni zapisnik, iz katerega se razvidi, kako je skrbel za »blagor« nekaterih svojih občanov. Ali ni res, gospodine dopisnik?! Seveda je skrbel, da se je v tem oziru ravnal večinoma v postavnih mejah, da se mu ni moglo do živega. V tem oziru je bil pravi mojster; to se mu mora priznati. Je pač pravi fanatičenega klerikale, kateri ima vedno in povsod samo osebne koristi

(Dalje v prilogi.)

rad. Iz nebesnomodrih očk se ji je vlihl potok solza in glasek se ji je od ihtenja tresel, kakor srebrnočisti zvok žalujoče strune. Tedaj se pa nisem mogel dalje ustavljati. Postalo mi je tam nekje pri srečanju čudno mehko, da sem se jedva premagoval, da nisem sam omahnil z ravnotežja.

»No, Minka, no! Nikar tako!« sem nekam votlo spregovoril. »Oči si pa ni treba izjokati. Ravnokar sem si domislil, da se zame v istini ne izplača lastna soba, ko sem redkokdaj doma. Pa imej v božjeime svoj budoar, če ni drugače. Le ne plakaš ne, ne plakaš, prosim.«

In res, kakor se po aprilski plohi namah zvedri, tako in še nagleje se je zvedril njen obrazek. In ko je obrnila v mé pogled, motreč, li resno mislim, kar sem govoril, so na njenih znamenitih trepalnicah še sicer viseli rosní biseri, toda srnji očki nje stali že bliščali v polnem svitu vedrega neba. Nato pa se je zavrtela od vsega lepega presenečenja, da ji je kratko krilce zafrlalo v kolobarčku, zlatorumeni laski pa so se ji vsuli po ramenih, da so bili kakor bajni žarki lunine svetlobe, kadar se ulijejo čez snežno plan.

Ohenem pa je tudi že zapela: »L' amour est un p'tit gamin, p'tit gamin, p'tit gamin.«

»Minka, Minka! Ali ne znaš nobene lepše?« sem ji nato ogorten rekel.

Sedaj pa je stekla h klavirju, nderila na tipke, da so reve kar zajekale, ter nagnivši svojo kodrasto gla-

vico nalik nedolžni grlici, ko zibajoč se na brezovi vejici zapoje pomladnjemu solncu svojo prvo himno, je pričela s čuvstvom in njej lastno draženostjo:

»Kako te bom ljubila, ko me srček boli, boli? Ta lanski moj šoček pozabljen še ni, še ni. Pozabljen bi bil, ko b' tak' luštkan ne bil; ker luštkan tako, pa pozabljen ne bo.«

Jaz revež pa, ki bi se bil od ginenosti skoraj zjokal, pevéčjo pa objel najrajši in poljubil, nagubnčiti sem moral čelo ter reči s karajočim glasom:

»Kaj pa je to zopet, Minka? Ali te take pesmi učijo v šoli?«

»O ne; v šoli pa že ne. O ne. Ali veš, od koga sem se naučila? Kaj? Ali ne veš? — Od tebe.«

»Pojdí no! Kdaj neki?« sem jo začuden vprašal.

»Ali res ne veš? Oh jej! Snoči. Ž dr. Brlezovega godovanja si prišel tako vesel domu, da si jo ves čas prepeval, ko si se razpravljaj. Pa zbudil si tudi mene, da sem poslušala, ker je lepa. Ali ni? Čuj!«

»Kako te bom ljubila, ko me srček boli, boli?«

»Vidiš Minka!« sem rekel nejevoljen; »ker nimam svoje sobe, pa je tako. Zares bi mi je bilo treba.«

»Čemu neki? Ko bom v budoarju, te itak ne bodem slisala. No pa,

ako bodeš hotel, boš pa lahko hodil vanj razpravljat se in pet.«

To izrekiš pa je koj pričela z urejevanjem. In hitela je z največjo nagljo. Med delom pa je tiho pela venomer ponavljajoč refren: »Boli, boli.«

S pohištvo, ki ji je bilo na razpolago, je izhajala za silo. Samo nekaj pavovih peres in velikih pisanih pajlačev sem moral še nabaviti, da jih je razobesila po stenah in po kotih. In ko je bila soba urejena po nje-m okusu, se je izselila vanjo s svojo punčko. Pa tudi kanarčka s kletko je prenesla. Hektor pa je sam od sebe šel za njo.

Tako ima sedaj svoj budoar ter si igra velika dama. In dela ima, o joj! Čez glavo; ali pravzaprav čez glavico. Danes se ji to ne zdi na pravem mestu, jutri ono ne, tako da vedno preureja in prestavlja. V nedeljo je toaletna mizica na sredi sobe, ob steni v ponedeljek, v kotu v torek. Stojalčno ogledalce pa nasprotno: v nedeljo v kotu, na sredi sobe v ponedeljek, ob steni v torek. In isto je s kanarčkom; kar na vednem potovanju je ta revež. Sedaj visi pri oknu njegova kletka, sedaj stoji med vazami na cvetlični mizi. Še celo Hektor mora iz kota v kot, če noče dremati na golih tleh.

Potem pa punčka, ta daje dela, ta! Kakor da bi Minka res ne imela nobenega drugega opravila, kakor ukvarjati se z njo. Ker komaj jo previje in osnaži, pa že za prsi hlasta to pozre. Pa mislite, da je zadovoljna,

kadar se nasiti. Kaj še! Zdaj hoče, da bi se igrala ringaraja z njo; če ne, pa uveka, da je joj! In zvija, lomi jo to-gota, da jo kar duši. »Moj Bog,« vzdihuje takrat Minka držeč jo v naročju, »otroci, to so skrb in pa pokora. Li nimam prav, papa?«

Kanarčku pa nikakor ni po go-du, če se pri punčki mudi predolgo. Takoj preneha zvrgoleti. Pri vrateh svoje kletke semtertja skaklja ter stega kljunček ven iz nje. Pa tako milo, milo gleda. Minka pa že ve, kaj to pomeni. Cukrčka bi rad ta mali sladkosnedež. Ustredi mu je torej treba. »Nič ne bodi žalosten, kanarček! Veseli se in poj! Pa malce časa še potrpi! Ko zopet pride rajsko mladoletje, prosila bom papana, da ti kupi družico. Jaz ti pa gnezdice napravim za drobna jajčeca. Iz teh pa bodo izlezli tički goli in majhni kakor žgančki. Potem pa boš imel dovolj skrbí in dela. Boš že videl. Še zvrgoleti ne boš utegnil. Jaz že vem, ki imam svojo punčko, koliko dela je z otroki.«

Da pa je s kanarčkom tako pri-jazna, to zopet Hektorju ni prav. Od ljubosumnja zarenči in z repom tolče po preprogi. In ko bi tudi to ne pomagal, tedaj se kvišku spne in glasno laja proti kletki. To pa izda. Ra-da ali nerada se mora Minka posloviti od kanarčka, da potolaži Hektorja. Prinesti mu je najprej treba košček torte. Potem pa sede nanj ter ga gladi po temenu mu govoreč: »Saj si priden kužek. Pa mene rad imaš. Kaj ne? Zato boš pa v nedeljo šel na lov. Ti boš gonil zajčke in kljunače,

papa jih bo pa streljal. Pa lajati bo smel, kolikor bodeš hotel. Oj to bosti vesela, ko prideta domu z bogatim plenom obložena. Ali ne? Kaj?« Ta da pa Hektor ves vesel privedi gobjek, da se strne z noskom Minkinim.

In zdaj šele, ko je budoar pri-spravljen, družinica pa mirna, zamre Minka misliti tudi nase. Dvakrat trikrat zasuje se koketno pred zrcelom, si oblečilo premeri ter si pogled razmršeno kodljo rumenih lask.

Za kujanje pa že skoraj nima časa. Pač včeraj ga je imela. Bilo pa takole: Pri kosilu je čevrljala kak-sračica. Zato ni pazila na žličko, tak-da si je krilce okapljala. In ko se rekel: »Minka, kako pa ješ? Pazi na dar!« je naenkrat šobico napela od mize vstanši odhitela v budoar se zaklenila vanj. Tu se je na zofo slonila, pa jokala je in zdihovala, da da ji ni dalje prestatí v hiši, kjer vse sovraži. »Še danes pobegnem, da me nihče ne bo več videl.«

Meni se je pa res začelo smil-dekle. Zato sem šel in trkajoč na vr-ta prigrvarjal, naj vendar gre h silu. In ko je zopet prišla, je bukní v glasen smešek, da se je kar zab-snilo od belote njenih snožnobe-zobk, pa z ročicama je tleskala. »joj, papa! Kaj misliš, da sem bila resnici huda?« je nato sočutno re-b. »Saj nisem bila. To je bilo samo ko zaradi kujanja. Čemu pa im-svoj budoar, če ne za to!«

Oh ta naša Minka!

pred očmi in mu je blagor bližnjega postranska stvar. Roko na srce, dopisun, ako ga sploh imaš, presodi sam sebe in pusti druge v miru kakor puste oni Tebe, sicer Ti bomo koreniteje posvetili v Tvojo pisano preteklost. Razumeš?!

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 10. januarja. Zaradi predstojenčih deželnozborskih volitev se sklede državni zbor k zopetnemu zasiedanju šele v prvi polovici meseca marca ter bo zboroval z malimi predsedki do konca junija. — Proračunski odsek se skliče na dan 21. t. m. ter ostane permanentno skupaj, da dožene ves proračun.

Česko-nemško sporazumljenje.

Praga, 10. januarja. Posl. dr. Kramar je govoril včeraj na shodu o sporazumljenju med Čehi in Nemci ter je izjavil, da Čehi niso proti razdelitvi v okrožja, vendar zahtevajo tudi v okrožjih, ki so po večini enojezični, popolno enakopravnost. Češkim manjšinam se mora dati popolna prilika, da se narodno in politično razvijejo in povzdignejo. Posli namestništva se morajo olajšati tako, da večji del njegovih poslov odpade na okrožna poglavarstva; zato pa mora namestništvo prevzeti veliki del poslov ministrstva.

Madžarske zahteve glede na armado.

Dunaj, 10. januarja. Med vojnimi ministri v ogradski vladi se vršijo natihoja že mesec pogajanja za končno rešitev vojaških vprašanj. Izdelan je bil kompromisni predlog v vseh podrobnostih, a ni bil sprejet, kakor so sploh bila vsa dosedanja pogajanja brezuspešna ter se bodo morala nadaljevati. Najvažnejša točka v pogajanjih je jezikovno vprašanje. Ogrska vlada zahteva narodne koncesije, ki jih imenuje večina »vojaške reforme«, o katerih pa v Avstriji nočejo ničesar slišati. Ogrska vlada pa se vendar zanaša, da se tudi jezikovno vprašanje kmalu ugodno reši, ker je za to najdena podlaga v posebnem kompromisu.

Novi sekcijski načelniki in veliki župani na Hrvaškem.

Budimpešta, 10. januarja. Ban Rauch je povedal nekemu zagrebškemu dopisniku, da se bodoča hrvaška vlada sestavi sledeče: Nikola pl. Czernkovich sekcijski načelnik notranjih del, dr. pl. Mixich naučni načelnik in Aranický justični načelnik. Nadalje je ban predlagal za velike župane: poštnega ravnatelja dr. Vučetića za Zagreb, Janka pl. Jelčića za Varaždin, dr. Pera Gavrančiča za Modruš-Reko in pl. Junkovića za Požego.

Roparski napadi na Ruskem.

Varšava, 10. januarja. Kolo-dvorsko poslopje Sokolov je napadla ponoči močna roparska četa ter je izropala poštno blagajno. Proti kolo-dvorski straži so vrgli roparji bombo. V boju sta bila dva vojaka ubita, šest oseb je bilo hudo, pet pa lahko ranjenih.

Abiturijent — branjevec.

Po lastnih doživljajih spisal Bistričan. (Dalje.)

»Ali vam bo kaj dočel po me-ni?«

Dekle ni odgovorila ničesar. Zamisljeno je zrla v tla. Težke so ji bile oči.

»Anica!« — — —

Nič odgovora.

Vstal sem, stopil k njej in ji privzdignil obrazek. Takrat so se ji na vlile solze iz oči in naslonila se je na mene. »Anica, moja Anica!«

»Ivan, moj Ivan!«

Roke so pritegnile telo k telesu, ustna so se pa spojila v vroč poljub, prisrčen in odkritosrčen.

Pripovedovalo mi je dekle, da je takoj spočetka, odkar me je spoznala, začutila nagnjenost do mene. Rekla si je, da je bedasta ta misel, a ni se je mogla odkrižati. Še vedno silnejša je bila. Ni je vleko k meni dozvedno premoženje ampak srce do domačega človeka, ki je z njo iste narodnosti. S sevim poljubom sva znova podkrepila mlado ljubezen.

Tisto popoldne nisem šel z Riegerjevo familio na sprehod, ker sem imel opraviti »važne stvari«. Pač pa sva bila z Anico vse popoldne skupaj praznujoč veseli dan najine lepe lju-bezni.

Minuli so štirje tedni mojega branjevecstva. Kupčija je šla tako mi-erno, da sem komaj toliko iztržil, kolikor sem porabil za preživitev. Za-

Volilna reforma na Pruskem.

Berolin, 10. januarja. Kakor že znano, je pruska zbornica danes razpravljala o svobodnem predlogu, naj se uvede splošna enaka, direktna in tajna volilna pravica za deželnozborske volitve na Pruskem. Državni kancelar knez Bülow je izjavil, da bi prenos državnozborske volilne pravice na Prusko ne odgovarjalo državnemu blagostanju. Tudi ne more državna vlada privoliti, da bi se javno glasovanje nadomestilo s tajnim. Sicer pa bo vlada proučevala, ako bi se ne mogla priskrbeti širšim slojem volilna pravica na podlagi davčne moči, starosti, izobrazbe itd. V imenu konzervativcev je pozdravil vladno izjavo poslanec M a l k e w i t z, ki je rekel, da je njegova stranka proti splošni volilni pravici, proti spremembi v razdelitvi volilnih okrajev, odklanja pa tudi pluralni volilni sistem. Za volilno reformo so se izrekli centralisti, narodni liberalci in Poljaki. Tudi pri glasovanju so bile za reformo le tri skupine, ki pa so ostale seveda v manjšini, in predlog je bil odklonjen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. januarja.

— Shod ljubljanskih zaupnikov narodno - napredne stranke bo v ponedeljek, 13. januarja 1908 ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«, (I. nadstropje). Dnevni red: Predstavljanje ozir. določitev kandidatov za deželnozborske volitve. Vabila veljajo za legitimacijo. Zanesljive udeležbe prosijo izvrševalni odbor narodno - napredne stranke.

— Občinski svet ima v torek, dne 14. t. m. ob 5. popoldne v mestni dvorani izredno sejo s temle dnevnim redom: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Finančnega odseka poročilo o proračunu mestnega zaklada za leto 1908. Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu mestnega magistrata glede ureditve pravnih razmer železniškega jarka tik podturenskega ribnjaka. Policijskega odseka poročilo o delovanju gasilnega in reševalnega društva v IV. četrtletju 1907. Šolskega odseka poročilo o prošnji I. mestne deške petrazrednice za nabavo omar za shranjevanje učil. Olepševalnega odseka poročilo o napravi tretjega rastlinjaka v podturenskih nasadih. Direktorija mestne elektrarne poročilo o dopisu mestnega magistrata glede zboljšanja razsvetljave nekaterih cest.

— Izjava. Prejeli smo dopis, s katerim se nas pozivlja, da naj z ozir-rom na podlistek »Promet s tujci«, priobčen v našem listu dne 27. decembra, podpisemo neko izjavo, s katero omenjeni podlistek preključimo od prve do zadnje črke. Zahteva se dalje, da nam je to izjavo priobčiti v »Slovenec« in »Laibacher Zeitung«. Podpisani so štirje gospodje, med njimi D a c h s in S c h m i d t o d »Slona«. Ko smo brali ti dve imeni, je bila zadeva za nas končana! Da bi Dachs in Schmidt na ljubo obešali se po »Slovenec« in »Laibacher Zeitung«, nam niti na misel ne pride! Sicer pa je podlistek obsegal morda nekaj pretirane kritike, nikakor pa ni imel namena, žaliti ljubljanskega

gostilničarstva. To smo lojalno priznali, zategadelj ne vemo, čemu se gospodje tako trudijo napraviti iz male muhe orjaškega slona. Da bi pa mi pred Dachs in Schmidt pod klop lezli, tega ta dva gospoda ne bodeta doživela!

— Na naslov justične uprave. C. kr. sodišča na Kranjskem, načelu jim deželno sodišče, predsedništvo deželnega sodišča in okrajno sodišče v Ljubljani imajo dosledno samo nemški vloži naznake. Edino le okrajno sodišče v Višnji gori dela v tem oziru častno izjemo, ker rabi edino na Kranjskem dvojezični vloži naznake. Ravno tako rabijo naša sodišča na Kranjskem za pošiljanje sodnih spisov večinoma le kuverte z nemškimi besedilom; dvojezično besedilo se dobi redko, če pa že nosijo kuverte dvojezično besedilo, je nemško na prvem, slovensko pa na drugem mestu. So pa sodišča, ki uporabljajo samo nemške uradne pečate. Če vprašate kakaj tako, dobiš lakoničen odgovor, da dobivajo take štampiljice in kuverte potom nadsodišča v Gradcu. Nam se pa vidi, da nam hočejo še tisto trohico ravnopravnosti, katero smo po velikih naporih dosegli, polagoma in z doslednim postopanjem odvzeti. K temu ne smemo in ne moremo več molčati, ako imamo še kaj narodnega ponosa v sebi. Naša stvar je, zahtevati z vso odločnostjo, da se naš jezik spoštuje pri sodiščih. Če tega ne storimo, kršili bodo naši neprijatelji slovensko uradovanje in ga stirali na minimum!

— Veselo znamenje. Slovenci so vendar začeli spoznavati, da je prihranjeni denar nalagati v slovenskih denarnih zavodih, ne pa z njim podpirati tuja podjetja, ki so ustanovljena med nami v ponemčevalne namene. Seveda je še zlasti med kmečkim ljudstvom premnogo takih, ki mislijo, da je le v kaki nemški šparkasi dobro shranjen denar. Tako je pri nas na Kranjskem, tako je na Štajerskem in Koroskem. Da se Slovenci počasi emancipiramo od Nemcev, dokazujejo vloge in dvigi pri Kranjski hranilnici v Ljubljani, kjer se zadnji čas vloge kakor tudi število njih vidno manjša. Preteklo leto je bilo v Kranjsko hranilnico 4.208.616 kron manj vloženega nego dvignjenega in so znašale vloge samo 73 % dvigov! Seveda bi bilo treba naše ljudi še mnogo učiti, kam da naj nosijo denar, da se ne bo uporabljal v njih narodno škodo, kajti da se je vložilo v Kranjsko hranilnico leta 1907. še vedno 11.594.620 K denarja, ki je večinoma slovenski, je tako kričevo dejstvo, da je vredno vse obsodbe. Slovenci nalagajmo svoj denar le v slovenskih denarnih zavodih, v Kranjsko hranilnico naj pa nosijo Nemci svoje prihranke! Vkljub tolikim vlogam v Kranjski hranilnici pa smatramo še vedno za veselo znamenje, da znašajo vloge samo 73 % dvigov.

— Dr. Franko zopet voditelj gorških »agrarcev«. Na shodu v Gorici 2. t. m. je hotel speljati dr. Franko »agrarce« v klerikalni tabor. Vse se mu je uprlo. Dobil je velikansko nezaupnico, po kateri bi bil moral popolnoma izginiti s političnega torišča, ako bi bilo v njem le količak resnega politika. Prvi moment je bilo videti, da res zapusti vse skupaj, kajti jezil se je na svoje »pristaše«, ustavil list »Naš glas« ter rekel, da se odpove vsemu. Trd in neizprosni je bil nasproti onim, ki so mu prigovar-

jali, naj vendar še ostane, češ, da nimajo nikogar postaviti za predsednika, če se on umakne. Že so obupavali — kar se je začela tajati trdost Frankotovega srca, sklical je »zaupnike«, in v četrtek 9. t. m. je postal zopet predsednik »agrarne« stranke! Bilo je izbranih okoli 100 ljudi, pred katerimi se je opravičeval radi svojega žalostnega nastopa dne 2. t. m. Zaupniki so vzeli na znanje njegovo opravičevanje ter ga kot »potrebno zlo« postavili na predsedniško mesto. Takega »politika« še ni bilo med Slovenci. Izvolili so tudi nekaj izvrševalni odbor. V njem so možje, ki so vsi proti Frankotu. Odločili so se za »poštene kompromise s strankami«. — Sodi se, da tiči za tem, da je ostal dr. Franko pri »agrarne« stranki, migljaj od klerikalne strani, katere še vedno upa, da jej vrže ob ugodni priliki dr. Franko pod nogo vse »agrarce«. Pribiti pa moramo, da med možmi v odboru so odločni protiklerikalci. Tako obstoja prepad med njim in dr. Frankotom. Dr. Franko bo vstrajal najbrže toliko časa, da ga vržejo »agrarci« sami, kakor hitro zapazijo, da mu ni nehalo še biti srce za klerikalce. Sicer je že sedaj politično mrtev; žalostno je le, da se pusti imeti še za norca od generalov klerikalne stranke ter da ne vidi, kako ga izigravajo v svojo korist in v škodo dobri stvari, s katero je bilo započeto »agrarne« gibanje.

— Volilno gibanje na Goriškem. Stranke se že pridno gibljejo; imenujejo se tudi že razni kandidati. Pričakuje se izredno hudega boja. Društvo veleposestnikov bo imelo v četrtek zborovanje v Gorici, na katerem se bo razpravljalo tudi o kandidaturah. Veleposestnik je na Goriškem, kdor plačuje najmanj letnih 100 K realnega davka. Izvoliti imajo 3 poslance. V minolem deželnem zboru so hodili njihovi poslanci za dr. Gregorčičem, kar je vzbujalo med mnogimi veleposestniki veliko nevoljo. Sedaj bo čas, da se ta nevolja odpravi. Samo pravočasno morajo odbiti naskoke klerikalnih generalov, ki prežijo na nje, da bi jih čimprej priklenili nase. Veleposestniki pač morajo čutiti, kako slabo so bili zastopani njihovi interesi pod zvezo Gregorčiča s Pajerjem!

— Pristno klerikalno. C. kr. učitelj Rafael Gostiša je v zadevi izjave idrijskega učiteljskega društva odgovoril in zopet kakor zna in more vreden učenec zlobnega Oswalda. Najprvo laže, da sem se spoddikal od njegovi telesni hibi, dočim o tej nisem niti besedice zapisal, pač pa sem rekel, da je njegov odgovor šepav in drugačnega tudi ni zmožen spisati učitelj Rafael Gostiša, kar je sedaj vnovič najbolje dokazal, kajti večjih prismojarij in neslanosti še ni bilo čitati. C. kr. učitelj Rafael Gostiša torej prične z lažjo, laže in konča z lažjo, prav po klerikalno in Oswaldovemu receptu. Kateri Oswald ni prava firma, Gostiša ni pisal, in najbrže bi se klerikalec učitelj Josip Novak tudi branil avtorstva »Slovenčeve« novice. Pa ne da bi prišla novica s pomočjo sv. duha v »Slovenčeve« uredništvo. Gostišu je popolnoma neznano (!), kako je prišla izjava v javnost in »Slovenec«. Kdo verjame? Klerikalec je pač brez sramu! In ta Gostiša si upa meni očitati, da se skrivam za urednikov hrbet. Naj mi vendar pove, kateri časopis ima še danes državnega poslanca za odgovornega urednika? Viskdar sem se z veseljem priznal za dopisnika, ne tako klerikalci, ki se lahko sra-

mujejo svojih nepoštenosti. C. kr. učitelj Rafael Gostiša naj določno pove, kdaj in kako so mi zapretili realni profesorji, če bom še pisal o razne-rah na realki, sicer je prav nesramen lažnivec. Končno je sklenil Rafael Gostiša svoj odgovor s stavkom: »Če ne bo pustil Julij Novak na miru učiteljsva in šole, se bomo še drugače pogovorili.« O ti ljuba Gostiševa domišljavost in nadutost! Povem mu, vsaka nepravilnost na c. kr. rudniški šoli se bo pojasnila javnosti! Šola je javen zavod, obiskavati jo mora jo vsi šolo obvezni otroci in zato spada pod javno kontrolo. Nadsvetnik Billek pa je sedaj nemara previdel, da je bil v prvi vrsti namen izjave udariti po »Slovenskem Narodu« in njegovem dopisniku, in šele v drugi vrsti, izreči njemu zaupanje. To potrjuje objava v »Slovenec«, brez katere bi imel nadsvetnik svoje zaupanje, idrijski učitelji pa eno blamažo manj. Jaz seveda sem klerikalec iz izjave iskreno hvaležen. Julij Novak.

— Volilni shod »Nar. stranke« v Žaleu. »Narodna stranka« priredi jutri, v nedeljo ob 3. popoldne v Žaleu v Virantovi dvorani velik političen shod, na katerem bodo govorili kandidati »Narodne stranke« za deželni zbor Jožef Z d o l š e k, državni poslanec Fran R o b l e k in dr. Veko-slav K u k o v e c. Udeležba na tem shodu obeta biti ogromna. Pričakujemo, da se nam pošlje poročilo o tem shodu.

— Fr. Drobnič od tožbe odstopil! Pred meseci smo poročali o nekem dogodku, ki se je doigral v Marčano-vi gostilni na Rimski cesti. Takrat smo pomotoma napisali, da je bil v to afero zapleten državni poslanec Fran D e m š a r. Ko smo se prepričali, da je naš informator zamenjal poslanca Demšarja s Fr. D r o b n i č e m, ki je bil takrat še deželni poslanec, smo svojo zmoto takoj popravili ter omenili, da je v dotično afero zapleten samo D r o b n i č, ne pa Demšar. Drobnič se je po tej pripombi čutil žaljenega in je vložil proti odgovornemu uredniku našega lista tožbo radi razžaljenja časti. Na to tožbo se je uvela proti odgovornemu uredniku kazenska preiskava. Včeraj pa se mu je dostavil tale sodni sklep: »Pr. VIII. 2717/5. Svetovalstvena zbornica ces. kr. deželnega sodišča v Ljubljani je v tajni seji v navzočnosti c. kr. dr. pravdnika v smislu § 227. k. p. r. sklenila, da se kazensko postopanje v kazenski zadevi g. Franceta Drobniča proti g. Rastu Pustoslemšku radi pregreška zoper varnost časti ustavi, ker je zasebni obtožitelj odstopil od obtožbe.« Stvar je sama na sebi značilna, zato jo priobčujemo brez komentarja.

— Za častnega občana je imenovala občina Turski vrh na Štajerskem državnega in deželnega poslanca dvornega svetnika dr. P l o j a zaradi njegovih posebnih zaslug za občino in za Haloze ter vinogradništvo vobče. Istotako ga je imenovala občina Zavreč za častnega občana.

— Proforska vest. Profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani gosp. Martin S i n k o v i č je pomaknjen v 7. čin. razred.

— Iz železniške službe. V VIII. čin. razred sta pomaknjena g. Maks K l o d i č p. l. S a b l a d o s k i, stavbni komisar pri železniškem vodstvu v Špitalu na Dravi, ter gosp. Hugon K o s m a č, strojni pristav pri vodstvu delavnic v Knitfeldu.

— Gozdarska vest. C. kr. gozdni praktikant Emil P u p p i s, točasno

to sem kakega lepega dne kar lepo zaklenil lokal in šel na izprehod v lepo okolico. Tuintam sem pri prodajanju tudi nekoliko špekuliral, ko sem nelašč dajal ceneješe, kolikor je mene stalo, misleč, da si morda s tem privabim ljudi v svojo branjarijo. A tudi ta maneuver se ni posrečil. Le na knjižnici bi bil izdajal, kolikor bi bil hotel, pa sem bil vendar toliko previden, da se nisem dal na ta način kar na kratko končati.

S štirimi tedni je potekel rok za plačilo druge polovice mojega dolga v znesku 375 K. Ker sem ves čas živel precej prevzetno in ker je tudi v branjariji tičalo za moje razmere veliko denarja, nisem plačal dolga, ker nisem imel denarja za to. Prodajalka branjarije je pa takoj odrinila k advokatu, ki mi je pisal vljudno pismo, kakršno se piše v sličnih slučajih, naj plačam v treh dneh, sicer se vidiva pred sodnikom. Jaz se grozno nisem nič ustrašil, zato sem par dni nato dobil od sodišča vabilo k razpravi zaradi 375 K, ki jih še dolgujem gospe Mušičevi kot dogovorjeno kupnino. Ker je bilo na tožbi z velikimi črkami napisano in dvakrat z višnjevim svinčnikom podčrtano »Periculum in mora«, se je vršila razprava v dveh dneh.

Pri tej sem hotel dokazati, da sem pri kupnini bil opeharjen, ker vse skupaj ni vredno niti polovice kupnine. Predlagal sem priče, ki bodo izpovedale, da je bila prodaja oziroma kup nekoliko drugače sklenjen, kot ga je slikala tožnica. Ker je sodi-

šče ugodilo mojemu predlogu, smo razpravo preložili, kar edino sem želel.

Domov prišedši sem takoj pisal varuhu, kako izborni mi gre trgovina. Treba bo vse razširiti in povečati. V to pa potrebujem nujno denarja. Najmanj 300 goldinarjev. Naj mi jih pošlje, v par mesecih dobi dvojno povrnjeno. V dokaz, da se mi res izvršno godi, sem priložil pismu ponarejeno potrdilo nekoga, ki sem ga krstil za občinskega predstojnika. Upal sem za gotovo, da dosežem svoj namen.

Druga razprava je bila kmalu. Nisem šel k njej, ker mi je bil itak znan izid. Zato sem bil kontumaciran. Sodba mi je došla takoj naslednji dan, da sem obsojen plačati 375 kron s stroški vred v 14. dneh v izogib izvršbe.

Od varuha ni bilo nobenega denarja. Mož se ni zmenil za mene prav nič! To me je delalo silno nervoznega, zlasti ker so dnevi tako brzo potekali. V trgovini sem sicer prodajal in prodal, kar se je le dalo, a tega ni bilo dovolj za poplačilo dolga.

Sklenil sem telegrafirati varuhu, da me reši obupnega položaja. Z denarjem, ki bi ga dobil, bi poplačal ta ostuden dolg, potem pa odšel od tod enkrat za vselej. Sit sem branjarije in vsega. Še spomniti bi se ne maral več na B., razen na Anico.

Ko sem nesel brzojavko na pošto, me sreča Riegerca. Ker smo si bili silno domači, — z Mimi sva bila že oficialno zaročena — me je vprašala,

kam grem in jaz sem ji povedal, da mi je zmanjkalo nenadoma drobiža in debelega, pa da telegrafiram domov za takojšnjo podporo.

»Denarja vam je zmanjkalo in mudi se vam zanj?«

»Slučajno se mi je to pripetilo. Kupčije brez denarja pa ne morem voditi. No, jutri ga bom že imel dovolj na razpolago.«

»Ali vam morda smem jaz postreči?« je vprašala ljubezniva gospa Rieger? »Tako vam priskočimo na pomoč? Koliko želite?«

Začuden sem pogledal gospo. Tega nisem pričakoval. Da je nekoliko baharije vmes, sem vedel. Verno sem jo poslušal, ko je nadaljevala: »Pri nas tudi »slučajno« nimamo naravnost pri roki denarja, vendar preskrbim vam ga lahko.«

»Kako bi mi ustregli gospa,« sem rekel, »kakor mi je težko sprejeti od vas denar. Vendar dejstvo, da ste mi ga sami ponudili in zavest, da vam ga v najkrajšem času vrnem, mi dajejo pogum, da sprejemem hvaležno vašo ponudbo. Tristo kron bi potreboval, nič več.«

»Ah, to je malenkost,« je menila Riegerca, »popoldne dobite to vsoto.« »Res malenkost,« sem dejal, »a vendar taka malenkost spravi človeka lahko v neprimerno.«

Popoldne sem res dobil od Riegerjevih odstetih tristo kron. Vsa zlatnina in srebrnina je šla do zadnjega kosa v zastavljajnico, tudi nekaj blaga, drugo si je pa Riegerca izposodila neke, kakor mi je pripovedo-

vala Anica. Meni je pa imponirala požrtvovalnost za »bogatega« ženinina!

Stolkel sem k sreči toliko denarja, da sem plačal dolgovani znesek in par goldinarjev advokatu, ki je bil toliko usmiljen, da me je obljubil čakati za ostali znesek, ko sem mu udaril na narodno žilico, kar je vsekakor tako redek pojav, da se ga mi je zdelo vredno in potrebno zabeležiti.

Varuhu sem pisal naravnost obupno pismo, naj mi pošlje čimprej denarja, ki bo obrodil stoteri sad, ki ga bo užival poleg mene tudi on, varuh, v veselju in zadovoljnosti.

Ako bi mi varuh še vkljub tej mili prošnji ne poslal tako zaželjenega denarja, sklenil sem, da me vzame ena prihodnjih noči. Pa bi mi tudi ne kazalo drugega. Znebil sem se res enega upnika, a zavezal sem se drugemu, morda še silnejšemu. Riegerca je dobila denar zame na upanje gotovo na prav kratek obrok in če bi ga ne vrnila v par dneh, prišla bi v tako neprijeten položaj, da bi meni ne bilo več obstanka. »Bogati« ženin Mimi bi bil razkrinkan, toliko sem pa vendar držal nase, da sem rajši videl, da sem razkrinkan pri Riegerjevih, ko me ni več v B., kakor pa če bi bil še tam. Zato sem prav nestrpen pričakoval od varuha odgovora in denarja in čim dalje sem čakal, toliko resnejše misli, da mi zna vsaka prihodnja ura prinesiti nepričakovano, ki mi je pa pravzaprav vnaprej znana v polnem obsegu.

(Dalje prihodnjic.)

dodeljen gozdno-tehničnemu oddelku za zgradbo hudournikov v Beljaku, je imenovan okrajnim gozdnim komisarjem.

Slovensko gledališče. Včeraj zvečer se je pela privikrat v tej sezoni Hervejeva opereta »Mamzelli Nitouche«. Sicer je bila pred leti že večkrat uprizorjena, vendar je njena svežost, naravnost in neprisliljenost napolnila hišo do zadnjega kotička. Uprizoritev je zelo uspešna, za kar gre prva pohvala g. režiserju in gotovo ne manjša zlasti vsem tistim damam in gospodom, ki so jim bile poverjene glavne vloge. V prvi vrsti treba omenjati gđe. Frido Groszovo kot Denizo. To je nenavadno nadarjena subretka, vedno in povsod prikupljiva, vselej tako srečno naivna, da se ne približa nikoli meji banalnosti. Tudi njen glas, dasi ne bogve kako solan, je dovolj krepk in močan, zveni vedno prijetno, nikoli ne žali, nikoli ne dolgočasi slušalca, ampak narobe: celo prijazno ga animira. Take so tudi vse njene geste: vse naravne, vidno in čutno prepojeno s prirojenjo naivnosti, ničesar prisiljenega ni nikjer, ničesar ponarejenega, vse prihaja natanko od srca. In vse to je bil povod k njenemu včerajšnjemu uspehu. Največjo vlogo poleg gđe. Groszove je imel v rokah g. Julian Kratochvil kot organist ženskega zavoda. To je gotovo najnaravnnejši in zato najboljši letošnji komik. Istotako dober je bil g. Sulikovski in poleg njega cela vrsta domačih talentov: gg. Povhe kot major, Bukšek kot Lorient, Molek kot ravnatelj gledališča itd. Ti naši sedanji mladi in domači igralci so resnično ustvarjeni za gledališče in toliko nadarjeni, da dosežejo pod primernimi pogoji vsekakor lepo bodočnost. Posebej treba še pohvaliti gospo Dragutinovičovo kot predstojnico ženskega zavoda, drugim pa izrekamo sumarično hvalo. — Obiskovalci gledališča so bili uspešni, ki ga je dosegla opereta, tako veseli, da je vse ploskalo, vse križem kričalo, gorlelo v ognju navdušenja. Naravno, da so morali igralci glavnih vlog po končanih aktih ponovno na oder: gđe. Groszova po drugem dejanju, n. pr. petkrat in koncem predstave kdo ve kolikrat.

Osrednje društvo c. kr. poštarjev in poštinih odpravnikov. Od skupine Kranjsko-Primorsko osrednjega društva c. kr. poštarjev in odpravnikov obojega spola se naznanja, da se je delovanje te skupine zaradi »preoblike uradnega posla« družbenega tajnika nekoliko zakasnilo in bodo od sedaj naprej društveni člani dobivali društveni časopis redno in brezplačno. Za vplačevanje članarine doposlate se bodo položnice, kakor hitro te dojdejo od poštne-hranilnične urada. Kdor ne bo dobil društvenega časopisa in želi biti član, naj to naznani predsedstvu na Rakek. Društvo dela za poštarje in odpravnike obojega spola ter ima dosedaj povoljne uspehe. Natančneje o tem piše naš društveni list, kateri članom v kratkem dojde. Mnenje nekaterih, da poštarji za oficijantne delajo, je napačno in je preje resnica narobe. Gospoda, kaj pa so prejšnja poštarstva društva dosegla, dasi tudi so hodila četrstoletnja samostojno pot. Tako malo, da se lahko reče: skoraj nič. Kaj lahko dobro organizirano društvo doseže, pokazalo se je v zadnji božični dobi. Tovarishi, vedite in imejte vedno dejstvo pred očmi, da se bode dalo le tedaj kaj doseči, ako bomo edini in složni. Zbirajte se torej le pod zastavo osrednjega društva.

Vodovod v Kranju. Vlada je sklenila, da plača svoje prispevke za ta vodovod v šestih letih, in ne v dvajsetih, kakor je prvotno namerala.

Iz gledališke pisarne. Jutri, nedeljo popoldne (za lože: nevar) se uprizori tretjič in zadnjič v sezoni Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« zvečer pa se ponovi Parmova opereta »Nečak«.

Ljubljanski operetni tenor Stanislav Sulikowski gostuje v sredo na hrvaškem narodnem gledališču v Zagrebu v Parmovi opereti »Nečak«.

Seja „Odbora za Trubarjevo proslavo“ je danes zvečer ob 6. v mestni posvetovalnici, nakar vnovič opozarjamo člane tega odbora.

Društvo „Pravnik“ ima svojo redno skupščino dne 25. t. m. zvečer ob 8. v Ljubljani v mali dvorani »Narodnega doma« s tem-le dnevnim redom: Nagovor načelnika. Letno poročilo tajnikovo, blagajnikovo, knjižničarjevo. Poročilo preglednikov računov. Volitev društvenega načelnika, odbornikov, preglednikov računov za bodoče leto. Posamezni navesti. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Pri spominskem večeru Simona Gregorčiča, katerega priredi »Glasbena Matica« dne 19. in 26. t. m. se bodo izvajale izključivo skladbe, katere so zložene na besede velikega pesnika Gregorčiča. Izvajalo se bode

16 pesmi: »Na bregu«, »Na dan« (zložena 13 dni pred smrtjo pesnika), »Lastovkam«, »Srce sirota«, »Kropiti te ne smem«, »Zaostali ptič«, »Človeka nikar«, »Njega ni« (2 različni skladbi), »O nevihti«, »Naša zvezda« (2 različni skladbi), »Pri šibelki«, »Pogled v nedolžno oko«, »Oj zbogom, ti planinski svet« in »Nazaj v planinski raj«. Od teh skladb je 8 na novo zloženih in se bodo pri tem večeru prvič pele, od katerih so zložili: E. Adamič: »Pri šibelki« (tenor-solo), Iv. Aljaž: »Na dan« (moški zbor), Ant. Foerster: »Naša zvezda« (tenor-solo), J. Michl: »Človeka nikar« (bariton-solo), Risto Savin: »Kropiti te ne smem« (bariton-solo), P. H. Sattner: »Lastovkam« (mešan zbor), »Zaostali ptič« (bariton-solo) in »O nevihti« (mešan zbor).

Za družbo sv. Cirila in Metoda. V neki kazenski zadevi, pri kateri je g. odvetnik dr. Fr. Tekavčič zastopal tožitelja, se je sklenila poravnava pod pogojem, da je tožene plačal 20 K v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Naj bi se gg. odvetniki pri sklepanju kazenskih poravnav čisto spominjali naše šolske družbe!

Vstopnice za plesni venček slov. trg. društva »Merkur«, ki bo v soboto, dne 18. t. m., se bode od ponedeljka naprej v sledečih ljubljanskih trgovinah: Gričar & Mejač, Ivan Kostec v Vaso Petričič. Kakor se čuje, je za to prireditve obilo zanimanja, vsled česar se je nadejati, da tudi ta prireditev, kot vse dosedanje, ki jih je »Merkur« priredil, lepo uspe. Hkratu opozarjamo, da so za plesni venček preskrbljena krasna damska darila. Cisti dobiček je namenjen zakladu za »Trgovski dom« in zakladu za onemogle člane »Merkurja«.

„Svoboda“ 1. letošnja številka je izšla danes v povečani obliki. Odslej bo to glasilo narodno-naprednega dijaštva izhajalo vsakega 1. in 15. v mesecu. Priporočamo naprednemu občinstvu, da podpira napredno dijaštvo v njegovem stremljenju ter se v čim največjem številu naroča na »Svobodo«. Naj bi ne bilo nobenega naprednega rodoljuba, ki bi ne bil naročen na ta list!

Ljubljanski športni klub naznanja, da bo jutri v nedeljo odprto novo sankališče v Tivolju. Dnevne karte se dobivajo po 60 h pri restavraciji g. Kendi v Svirarji, sezonske karte za nečlane pa se dobivajo od ponedeljka naprej v trgovinah gg. Gričar & Mejač, Česnik in Korenčan. Sezonska karta velja za posameznika 12 K, za rodbino 20 K. Planom športnega kluba se dostavijo legitimacije in sezonske karte pravočasno. Sankališče je izpeljano od vrha nad tivolskim razgledom po gozdu in čez travnik do Lattermannovega drevoreda.

Simon Gregorčičevo javno knjižnico in čitalnico v Vegovi ulici št. 2 obiskalo je v preteklem tednu, t. j. od 4. do 10. prosinca skupno 616 čitateljev. Povprečni obisk je torej znašal 88 oseb na dan. Iz knjižnice se je izposodilo od 8. grdnja pretečenega leta do 8. prosinca tek. leta 992 knjig.

Zvišanje remuneracije asistentov na državnih srednjih šolah. Naučno ministrstvo je odredilo, da se onim asistentom na državnih srednjih šolah, ki imajo za ono stroko, v kateri asistirajo, aprobacijo za srednje šole, od 1. januarja 1908 dalje zviša sedanja remuneracija 60 K, za vsako tedensko uro na 70 K.

Umrla je danes po daljši mučni bolezni gospa Irma Strgarjeva, rojena Kuketz, soproga tukajšnjega rudarskega nadkomisarja g. V. Surgarja. Pokojnika je bila iz znane Kuketzove rodbine iz Žalca. Blag ji spomin!

Kankurz razglaš deželno sodišče o imovini Sirovinskega društva čevlarske obrtovalne zadrage v Ljubljani, reg. zadrage z omejenim poročitvom. Upravnik konkurzne mase je odvetnik dr. Krisper v Ljubljani.

Na mestnem drsališču pod Tivoljem svirala bode jutri v nedeljo popoldne od 3—5. ljubljanska društvena godba.

Blagovni promet z južne železnice na severno železnico se je z današnjim dnem zopet otvoril v vsem obsegu.

Vodovod v Sp. Šiški. Piše se nam iz Šiške: Po časnih poročilih je mestna občina ljubljanska že vložila prošnjo na deželno vladu za dovoljenje, da sme položiti skozi Šiško drugo vodovodno cev. Ker so vladni znane vodne sanitarne razmere v Šiški, ni dvoma, da bo tej prošnji ugodila. Doselej so bila vsa prizadevanja za pridobitev vodovoda v Sp. Šiški brezuspešna. Zdaj to ne bo več. Dve tretjini vseh posestnikov v Sp. Šiški želi vodovoda. Strah zaradi združenja Sp. Šiške z Ljubljano je le še nekoliko prežgoden. Kaj se to pravi, da je združenje le »vprašanje časa«? Bog je nebo in zemljo ustvaril na en dan, a kako dolg je bil ta dan, tega ne

vemo. Poznavalci občinske uprave sodojo o združenju prav skeptično, kajti mestna občina ljubljanska bi morala več kot milijon kapitala investirati, da le količkaj uredi razmere v Šiški po mestnem vzoru. Lastniki tistih parcel, koder bo položena cev, so, spoznavši dejansko stanje, storili važen socialnogospodarski korak. Zahvala za to jim je zagotovljena. Sicer so tudi v Šiški še ljudje, ki menijo, da vodovoda ni treba, a ti naj bodo opominjani na staro načelo: Umij se sedemkrat na teden in tvoje telo bo zdravo in tvoj duh bo svež.

Moste pri Ljubljani dobe svojo pošto.

Častno svetinje za 40letno zvesto službovanje je dobil Ivan Krašovec, delavec pri tvrdki Karel Jelovšek na Vrhniki.

Umrli je v Vodoh 70letni gosp. Ivan Žužek, bivši misijonar.

Državna subvencija. Občina Zidihovo je dobila za nabavo vodovoda 2550 K državne podpore.

Narazdeljen šolski pouk se je vpeljal od novega leta do konca te kočnega šolskega leta na trirazrednici v Čermošnjici pri Novem mestu.

Stereoskopske slike iz Triglavskega pogorja in Kamniških planin so na ogled v Židovskih ulicah št. 3 nasproti Pevaluku. Slike je izgotovil fotograf Rožun iz Litije, ki je lani dobil na športni razstavi v Berlinu za razstavljene slike zlato kolajno s častno diplomom. Slike so, kakor smo se sami prepričali izredno krasne. Včeraj si jih je ogledal odbor društva za tujski promet in se je o njih izrazil zelo pohvalno. Priporočamo zlasti turistom in dijakom, sploh pa vsem, ki so ljubitelji narave, te krasne slike iz naših gora. Vstopnine je samo 40 v, dijaki in vojski plačajo polovico.

Veleposelstvo gospe Suppanz v Poljčanah je kupil za 120 000 K g. Zalokar v Ljubljani.

Izobraževalni tečaj, ki ga je priredila »Narodna stranka« v Celju, se konča, tako se nam piše, v soboto, dne 11. januarja t. l. Kurz je bil dovolj poseben; frekventanti so sami inteligentni fanti. »Slov. Gospodar« z dne 9. januarja pa tozadevno piše: »Liberalni kurz v Celju pa se je moral privikrat zaradi pomanjkanja ukaželjnih pristaje v preložit.« — Torej spet, kakor je to pri »Sl. G.« že običajno, čisto navadna laž!

Sestanek slov. učiteljskih zastopnikov v okrajnih šolskih svetih Spodnjega Štajerja se vrši dne 2 feb. t. l. v Celju. Sklicalo ga je vodstvo »Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljov«. Ta shod ima namen, da se zastopniki učitelstva dogovorijo glede enotnega postopanja in taktike, ki jo naj zavzamejo v bodoče v teh korporacijah.

Okrajna učiteljska konferenca za šolska okraja Celje okoličica in Šmarje se vrši letos v Celju dne 30. maja.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju ima dne 12. t. m. svoj občni zbor.

Ples slovenskega trgoveškega društva v Celju v prid zakladu za ustanovitev trgovske bolnišnice blagajne za Spodnje Štajersko priredi trgovsko društvo dne 2. svečana v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju. Le redkokdaj se nudi celjskim Slovincem prijetna in neprisliljena zabava, in ako je o takih govor, sme si pač trgovsko društvo šteti v veselje, da so ujeja prireditve v tem oziru dosegale svoj namen in kako tudi ne, saj je trgovski stan edini, ki ima največ stika z vsem slovenskim občinstvom in gotovo tudi mnogo simpatij. Ker je prijetna zabava spojena tudi z važnim in dobrim namenom za prireditve trgovske bolnišnice blagajne, je le želeli, da se razna slovenska društva s svojimi prireditvami osirajo na dan 2. svečana in da ples slavno občinstvo od daleč in blizu mnogobrojno poseti.

Nemške šole v Gaberju ne bo. Radovedni smo, kaj bo zdaj s tistimi stotinami nemških otrok v Gaberju, ki se je že potapljalo v slovenskem morju, kakor smo slišali lani tožiti v vesoljnem nemškem časopisu! Ta šola, ki je padla vsled slabopisja gospodarstva celjske mestne občine v vodo, kaže na eni strani prav jasno, koliko je vreden krič po nemških šolah, na drugi strani pa pomeni velikansko blamažo celjskega občinskega sveta. Toliko marljivejše se mora delati odale od slovenske strani za ugodno rešitev slovenskega šolskega vprašanja v Celju.

Nego si je zlomila gospodična Nika Kosi, učiteljica v Tahrarjih pri Celju, hčerka celjskega profesorja g. Ant. Kosija.

Kap je zadela vrlo narodnega veleposelnika gosp. Simoniča v Ivanjkovih pri Ormožu.

Premeščeni je s Pragerskega v Radgono g. Frano Ljupša, žel. uradnik in vrl. narodnjak.

„Trgovsko društvo“ v Mariboru je imelo v nedeljo 5. t. m. svoj ustanovni občni zbor. V odbor

so bili izvoljeni: Dr. Radoslav Pipuš, predsednik; Jagodič, podpredsednik; V. Berdaj, blagajnik; V. Weigl, tajnik; Kocmut, Leonard in Zemljič, odborniki.

Konec pijanec. V Črešnjavu na Štajerskem se je 44letni hlapec Lepej tako napil žganja, da je umrl.

V Šmarju pri Jelšah bo 19. januarja v gostilni g. Habjana v prid uboge šolske mladine vojaški koncert ter v zvezi s tem plesni venček. Svira vojaška godba c. kr. pošpolka št. 27. Vstopnina 1 K 50 v. Č. bi se bil kdo izmed cenjenega občinstva pri razpošiljanju vabil po pomoči prezrl, naj se blagovolu razglasiti pri g. Antonu Kuneju.

Divjega mačka je pretekli teden ustrelil na Dravskem otoku pri Zavrču blizu Ptuja učitelj Ant. Troha. Na Novega leta so na tem otoku opazili še enega divjega mačka.

Umrli je v Gradcu gosp. Josip Lenart, knjigovodja pri sodišču v Mariboru. Pokojnik je bil zaveden Slovenec, ki je vzgojil svojo rodbino v strogo narodnem duhu, dasi se sicer ni vmešaval v politiko. Blag mu spomin.

Požar. V Pasji vasi pri Št. Pavlu na Koroskem je v Čempterjevem gospodarskem poslopju nastal ogenj, ki je je docela uničil s klajo in steljo. Zgorelo je tudi pet prešičev. Škode je 1600 K. Prevrnila se je svetilka in se je vnel petrolej.

Aretilan stražnik. V Gorici so zapri stražnika pomočnega straže, ki ima nadzorovati prodajalnico in hišna vrata, ker je v neki kavarni naročil več pijač, a jih ni imel s čim plačati ter povrh začel goste pitati s porchi sojavi.

Izgubil se je 48letni Jožef Besednjak iz Gradišča pri Renčah na Goriskem. Srednje postave je, krepk, širokega obraza ter ne more jasno govoriti.

Dva francoska dezertirja sta se predstavila dne 2 dni žandarmeriji v Gradišču ob Soči. Eden se imenuje M. Chames, drugi Al. Deveax. Prvi je pobegnil od pešpolka št. 61 v Aixu, drugi pa iz toulonskega pristanišča od mornarice. Bila sta brez sredstev. Obdržali so ju v zaporih.

Prijeti svedrovec. V Trstu je bil včeraj izvršen vlom v trgovino firme Alfarei & Cisilino v ulici delle Acque. Neki gospod je šel po dotični ulici, in ko je zaslišal sumljiv šum, kot bi kdo razbijal s kladivom po kaki kovini, je poklical redarje, ki so obkolili hišo od vseh strani. Ko so odprli trgovino, našli so pri blagajni dva vlomilca, tretji se je pa skril pod mizo. Svedrovec so že iskali iz blagajne dve plošči v premeru 12 cm in eden izmed njih je imel od 300 K, ki so bile v blagajni, že 60 K v žepu. Vrednostne papirje so razmetali po tleh. Vlomilci so bili z vlomilnim orodjem prav dobro preskrbljeni in se je videlo, da niso imeli namena, zastopni priti v ločitev. Druge blagajne v trgovini se še niso ločile. Tatovi so delavec Alojzij Lorenzuti iz Isole, 25letni mizar Gvidon Ladič iz Trsta in pristojni v Hrenovico pri Postojni ter 24letni mehanik Emil Is iz Benetk.

Ubil se je v Trstu 26letni delavec Josip Kraus, ko je v pijanosti padel v globoko par metrov.

Ogenj. V Trstu je gorela trgovina stekla in porcelana Mihaela Hočej. Škoda je precej velika.

Nesreča. Včeraj bi bil na postaji Sv. Križ pri Trstu 40letni železničar Anton Naberger kmalu prišel ob življenje. Stal je na progi, kar je pridrvel tovorni vlak. Naberger se mu je sicer umaknil k bližnjemu zidu, kjer se je pa zaradi premalo prostora sklonil in nevede zgrabil za tračnico, kjer so mu kolesa odrgala tri prste.

Občinske volitve v Poreču so bile te dni in so bili izvoljeni kandidati italijanske kamore. Niso imeli protikandidatov.

Sobarica — goljufica. Na Reki so prijeli 39letno Filomeno Suli iz Gorice, ker je ogoljufala tvrdko Kranjo in Materljan ter hotela izvabiti 1000 K s ponarejenim menico.

Amnestija za ogrske državljane. Pred kratkim smo poročali, da je cesar o prilikih vladarskega jubileja z odločilom z dne 26. novembra 1907 odredil, da se vojaškim dolžnostim podvrženim avstrijskim državljanom, ki se niso odzvali vojaškim pozivom, in nabornim begunom pregleda kazni in kazenskosodno zasledovanje. Enaka odredba je ravnokar izšla tudi za ogrske državljane, katerim se prištevajo tudi Hrvatje.

Topen kandidat. V Kraljevu na Hrvaškem je imel starčevičanski kandidat Kolar svoj kandidatski govor. Velika večina volilcev pa ga ne mara, zato so ga napadli, vrgli na tla ter ga pretepali in suvali. Šele orožniki so rešili nesrečnega kandidata množico iz rok.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do vstetega torka sledeči sanimiv spored: »Saurmur« (po naravi posneto). Legenda

sv. Nikolaja (fantastično). Podjetni tatovi (komično). Zlat obesek (drama v 13 slikah iz Burchensteinevega romana. Tekmovalna diploma (smešno).

Delovanje mestne posredovalnice za delo in stanovanja. Mestni trg št. 27, telefon št. 99. Od 1. do 9. januarja je delo iskalo 25 moških in 81 ženskih uslužbencev. Delo je bilo ponudeno 16 moškim in 56 ženskim uslužbencem. — V 57 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. do 9. januarja je došlo 107 delojemalcev in 73 delodajalcev. V 57 slučajih se je delo sprejelo. — Delo dobe takoj moški: 2 ključavničarja, 1 vrtnar, 3 dninarji, 10 konjskih hlapcev, 4 hlapci za kmetско delo. Ženske: 1 brodarjalka (učenka), 1 restavracijska blagajničarka, 3 računске natakarike, 4 podnatakarike, 2 gost. kuharice, 7 gost. dekle, 5 kuharice (1 za Pariz), 5 sobarice, 9 deklica za vsako delo, 2 postrežnici, 6 deklica k otrokom, 3 deklice za kmetско delo. Dela iščejo moški: 2 pisarja, 3 pisarniški slugi, 3 gostilniški slugi. Ženske: Več prodajalk mäsane stroke in za slaščičarno, 2 kuharice orožnikom. Stanovanja: Od-dati je več stanovanj z 2 in 3 sobami, več meblovanih mesečnih sob. Pismenim vprašanjem je priložiti zaamko za odgovor.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu »Južni kolodvor« (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. — Jutri, v nedeljo zvečer je koncert v hotelu »Ilirija« (Kolodvorske ulice). Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Izseljevanje v Brazilijo. O izseljevanju v braziljske države Rio de Janeiro, Goyaz in Matto Grosso se razpošiljajo potom ministrstva posebne informacije. V zadnjih dveh braziljskih državah dosedaj ni avstrijskih izseljencev. Sicer je v teh državah res dovolj cenega, za poljedelstvo pripravnega sveta, toda manjkajo prometne vezi ter ni dosti varnosti za življenje in premoženje. Države Rio de Janeiro je dobra četrtna vedno preplavljena. Vsled tega razsajajo močvirske, vročinske in druge nalezljive bolezni, potemtakem svet ni ugoden za evropske izseljence. Zdravi svet je zelo drag, ker ga imajo v rokah kapitalisti in špekulanti. Prometna sredstva so zelo pomanjkljiva ali jih sploh ni. Vsled tega je tudi pridelke le težko spraviti v denar. O izseljevanju v državo Rio de Grande do Sul se razpošiljajo informacije, da ostane ta država še dolgo kmetijska, vsled tega ni nade, da bi evropski industrijski delavci in rokodelci dobili zaslužka. Pa tudi kmetijski delavci in dninarji nimajo dosti upov. Le kmečke rodbine, ki imajo nekoliko kapitala ter so pripravljene prestati najprej par trdih let, imajo bodočnost. Tujcem, ki se hočejo naseliti na vladno zemljo, da vlada 25 ha zemlje ter jim tudi posodi za prve potrebe do 230 K. Vlade parcele pa so navadno daleč od cest, v pragozdih. V petih letih morajo izseljenci plačati vladi 400 K za zemljišče in vrniti posojilo. Ako tega ne morejo storiti, naloži se jim globa 10% dolžnega zneska. Sicer pa vladno posojilo nikakor ne zadostuje za najnujnejše stvari v začetku gospodarstva, temu je potrebno, da ima vsak izseljenec vsaj 1000 K gotovine. Naselbine so raztresene po pragozdih, da se sosedje vidijo le v nedeljah. Za naselitev so najpripravnjejši meseci april, maj in junij. Izseljenec naj vzame vse s seboj, kar se sploh da prevažati, predvsem obleko, plašče, tkanine itd. Poljedelsko orodje se bolje kupi v novem kraju. Prtljaga izseljencev je carine prosta. Naseljenec sprejme v pristanišču Rio Grande do Sul državni izselniški agent, da jih spravi na državne stroške v Porto Allegre. Tudi iz Porto Allegra do nove naselbine plača stroške vlada, ako se naseli na državno zemljo. Izseljenci pa se naj ne odločijo takoj v Rio Grande do Sul, pri zastopniku Rafaelove družbe itd. Posebno je treba gledati, da pri avstro-ogrskem konzulatu, pri avstro-ogrskem društvu v Rio Grande do Sul, ri zastopniku Rafaelove družbe itd. Posebno je treba gledati, da dobi zemljo blizu naselbine svojih rojakov. Pri vsem tem pa tudi Rio Grande do Sul ni priporočljiva dežela za naseljevanje, ker so pravne razmere kaj žalostne, a vsled pomanjkanja cest ni mogoče spraviti pridelkov v denar.

Neprijeten obisk. Te dni je prišel ob polu 12. ponoči v stanovanje sodovničarja g. Frana Jeriča na Martinovi cesti št. 32 mizarski pomočnik Karel Salamon. Ko je Jeričeva žena nepoklicanega posetnika začutila in vprašala česa išče, je začel ta nemško nekaj odgovarjati in ker se je ta le vedno bolj bližal postelji, je Jeričeva poklicala svojega moža, ki je Salamonu velel, da naj se odstrani. Ker pa ta tega ni hotel storiti, je Jerič vstal in šel proti nočnemu tiču, ki je naposled le odšel iz stanovanja, a je

(Dalje v prilogi.)

za slovo tako udaril Jeriča po glavi, da ga je lahko telesno poškodoval. Salomon se bode za ta čin zagovarjal pred sodiščem.

Dvokolnico je poneveril kramarju Tomažu Seliškarku neki delavec, katero je bržkone komu prodal, potem pa neznanu kam pobegnil. Voziček je vreden 36 K.

Pes je popadel v Florjanskih ulicah mehanika Andreja Zajca. Lastnik psa je znan. Tudi 24letnega pekarskega pomočnika Ivana Jarca je včeraj v obližju nove pehotne vojašnice popadel pes ter ga na levi nogi lahko telesno poškodoval. Istotako je lastnik tega psa znan.

Ogenj v dimniku. Danes dopoldne so se vnele saje v dimniku hiše št. 31 na Dunajski cesti. Ker so ogenj pogasili domači, požarna bramba ni stopila v akcijo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je pripeljalo iz Amerike 60 Hrvatov in 40 Slovencev, 22 Hrvatov se je odpeljalo pa v Bad-Gastein.

Izgnubljene in najdene reči. Branjeva Meta Erzenova je izgubila vrečo, v kateri je imela 16 litrov konopelj. — Gospod Rajko Razinger je izgubil 14 K vreden double-šipalnik. — Gospa Gabriela Lintnerjeva je našla srebrno veržico. — Sluga Jožef Jonke je našel rujav muf. Oboje dobe lastniki pri magistratu. — Trgovski sotrudnik g. Rudolf Videmšek je izgubil zlat obesek, vreden 10 K. — Neka dama je izgubila usnjato denarnico, v kateri je imela 50 K denarja.

* Drobne vesti. Hud konflikt med oldenburškim velikim vojvodom in deželnim zborom je nastal, ker je hotel vojvoda v slučaju svoje smrti odvzeti svoji ženi vladarstvo za mladoletnega prestolonaslednika. Deželni zbor pa je ta tajni predlog odklonil.

— Odškodnina za neugodno kritiko. Tenorist velike opere v Parizu Alvarez je tožil gledališni časopis za odškodnino 100 tisoč frankov, češ, da mu sistematično neugodne kritike škodujejo. Sodišče je časopis res obsodilo, da mora plačati tenoristu odškodnino, toda ne 100.000, temveč 1500 frankov.

— Naslednik upokojenega fcm. Galgoczyja kot vrhovni armadni nadzornik postane baje poveljnik dunajskega voja fcm. Fiedler.

— Za varstvo delavcev v tovarnah vžigalic je izdalo trgovsko ministrstvo posebno naredbo ter jo izročilo v odobrenje deželnim oblastim in trgovskim zborom.

— 40letnico poroke obhajata danes veliki vojvoda Toskanski soprogo Alíco. Jubilarja sta oče in mati Leopolda Wölflinga in gospe Tosellijske.

— Belgijska svetovna razstava bo leta 1910. v Bruslju. — Zaradi snežnih zametov na Solnogradskem je v goratih krajih ves promet ustavljen. Tudi promet na lokalni železnici je deloma ustavljen.

— Kolera razsaja med mohamedanskimi romarji v Meki in Medini tako hudo, da zbolijo povprečno na dan po 200 oseb, izmed katerih jih umrje do 80.

* Mati božja pod kuratelo. V Jakinu na Italijanskem je bila nedavno kaj zanimiva obravnava. Neki starček, Domeniko Labruzzi, je bil obdolžen, da je ukradel Marijinemu kipu v Loreti dragoceno prsno iglo. Labruzzi se je vedel pred sodnikom kakor svetnik. Njegovi pogledi so strmeli nepremično v daljavo ter je najprej vprašal zamaknjen v daljavo Marijo, o čemer ga sodnik izprašuje. Potem je odgovoril sodniku: »Predvsem moram konstatirati, da igle nisem ukradel. Že od svoje rane mladosti sem posvetil svoje življenje brezmadežni devici Mariji. Ko sem sedaj zabredel v revščino, da nisem imel ne strehe, ne obleke, ne živeža, prosil sem Marijo za pomoč. In ukazala mi je: Vstani in stopi bliže! Ubogal sem. »Zdrobi steklo, s katerim je obdan moj kip ter si vzemi veliko prsno iglo. Prodaj jo ter si z izkupičkom kupi vstop v samostan, da preživiš v miru in brez skrbi zadnje dni svojega življenja, ljubeček moj. To je milost, ki ti jo izkažem za tvojo zvesto službo.«

— Slučajno sem imel opeko s seboj, da sem mogel takoj izpolniti Marijin ukaz. Sicer pa, gospod sodnik, moram takoj povedati, da so duhovniki napadno informirali Marijo o vrednosti igle. Ne bil bi si mogel z izkupičkom kupiti vstopa v samostan, ker igla ni bila vredna 40.000, temveč le 5300 lir. — Sodnik ni hotel kar na svojo roko zanikati takega čudeža, temveč je izpolnil župnika iz Loreta za pričlo. Župnik je takoj kategorično izjavil, da se tu ne gre za čudež, temveč za tatvino, ker se še nikoli ni zgodilo, da bi bila Marija kakemu verniku ukazala krasti cerkveno premoženje. Labruzzi je ugovarjal ter se skliceval na dogodek, ki se je pripetil v Milanu za Radeckijevega časa, ko si je neki poljski ulan nagrabil dragocene

nosti z Marijinogo kipa na Marijin ukaz ter bil oproščen in so se mu dragocenosti celo pustile, ker je sam nadškof izjavil, da tak čudež ni izključen. Župnik: »Potem pa morate tudi vedeti, da je Radecki na nadškofov nasvet izdal ukaz na vso armado, da je v bodoče strogo prepovedano izpolniti tak ukaz nebeške kraljice!« — Labruzzi: »Prepoved velja samo za Avstrijo!« — Župnik: »Za vse enako, ker Marija nima pravice, razmetavati cerkveno premoženje.« — Sodnik se je pridružil župnikovu mnenju ter obsodil starca v 16mesečno ječo. Labruzzi se je takoj pritožil ter obenem zagrozil, da ovadi župnika pri višji duhovščini zaradi »modernizma«, ker ne veruje v čudeže.

* Nove Pindarjeve pesmi. Od velikega starogrškega pesnika Pindarja smo poznali doslej samo zmagoslavne pesmi, ki so bile posvečene borilecem pri znamenitih helenskih igrah. Zdaj so pa Angleži v mestecu Oxyrynhorju na Nilu našli papirus, ki obsega veliko Pindarjevo delo takozvani »pajan«. Pajani so bile pesmi spevane na čast bogov, zlasti Apolona in Artemide. Vsaka kitica je imela svoj refren. Takih pajanov je Pindar mnogo spesnil, in sicer največ na prošnjo raznih držav. Šesti pajan je posvečen delfskemu Apolonu. Vse te najdene pajane bodo shranili v Bodlejoni v Oxfordu.

* Usmrčenje z domišljijo. Učenjaki so opetovano razpravljali o tem, ali je mogoče človeku smrt sugerirati. To vprašanje je sedaj rešila neka ameriška univerza v potrjujočem smislu. Na smrt obsojenemu hudodelcu so povedali, da ga ne bodo usmrtili z elektriciteto, temveč mu odpro žile, da bo brez bolečin izkvravel. Delikvent je bil s tem zadovoljen in učenjaki so šli na delo po natančno določenem načrtu. Obsojencu so zavezali oči ter ga privezali popolnoma udobno na stol. K rokam so pritrdili male pipice, ki so bile v zvezi s stalno temperirano toplo vodo. Pod roke so obesili vrčke, v katere bi se naj odcejala navidezna kri. Ko je bilo vse pripravljeno, je rekel zdravnik, da prereže obsojencu žile. S hrbotom žepnega nožiča je markiral rezanje žil na rokah, obenem pa so odprli pipice, da je obsojencu curljala topla voda po roki, kakor da se mu odtaka kri. Zdravniki so neprestano merili temperaturo, šteli udarce srca ter govorili pri tem, kakor da imajo res pred seboj človeka s prerezanimi žilami. Končno so tehtali navidezno kri ter glasno konstatirali, da srce že poje ma utripati. Čez 20 minut se je hudodelec onesvestil in čez nadaljnjih 30 minut je srce res nehalo biti. Mož je umrl vsled domišljije.

* Odlična tatila. V londonski trgovini Liberty je opazil prodajalec, kako je neka elegantna dama zmrnila z mize stvari ter jih vtaknila v svoj muf. Ko so mu preiskali, našli so v njem dragoceni čipk za več kot 300 K. Dama je prestrašena vzkliznila: »To je zame strašna sramota! Odprite mi!« Toda niso ji odpustili, temveč je prišel policaj, ki jo je odvedel na komisariat. Tam je povedala, da je grofica Lujiza Guisso, ki ima veliko premoženje. Rekla je, da bi bila čipke pozneje plačala, ker le slučajno ni imela denarja pri sebi. Založila je 5000 K varščine, nakar so jo izpustili.

* Izdiranje zob brez bolečin. Dr. Neumann-Kneucker razpravlja v kliničnem časopisu o novi metodi, vsled katere je mogoče bolne zobe iz gornje čeljusti izdreti brez bolečin. Metoda, ki jo imenujejo znanstveno prenašajočo anestezijo, temelji v tem, da se preč od bolnega zoba v neobčutljivo meso vbrizga nekega ekstrakta. S tem se živec k bolnemu zobu stori tako neobčutljiv, da je mogoče izdreti zob brez bolečin, tudi ako je bilo meso ob zobu že vneto.

* »Naš dobri stari vojvoda Karl je govodo.« Na Nemškem je z novim letom stopil v veljavo novi zakon o razražanju veličanstva, ki ima mnogo milejših določb. Z novim zakonom pa ni zadovoljen 69letni Simon Lackner, ki mu je stari zakon o razražanju veličanstva olajšal zapored 16 trdih zim. Simon Lackner je dobrodušen starček, ki ne stori nikomur nič zalega, le precej lahkomisljen je, tako da si v mladosti ni ničesar prihranil za stare dni. Sicer mu pa skrbi za življenje tudi nikoli ni belila las. Poleti se je že kako pretolkel, za zimo pa mu je, kakor rečeno, pomagal zakon o razražanju veličanstva. Ko so začeli koncem meseca oktobra pihati mrzli neburški kaznilnici, ki je sredi polja. Tam se je skrivil v skednju nasproti iz poslopja orožniki, skočil je iz skednja, ter glasno zaklical: »Naš dobri, stari vojvoda Karl je govodo!« Privrkat in drugikrat so orožniki z veliko vnemo planili po njem v nadi, da se jim je posrečil izbiroben lov. Toda že tretjo zimo se jim je gorečnost ohladila, ker sedaj so vedeli, da si hoče Simon Lackner na ta način. Je preskrbeti stanovanje za zimo. Lack-

ner je moral dolgo vpiti, preden so ga prijeli. In tako se je ponavljalo dolgih 16 let v lepem redu. Ako se je začelo v oktobru nebo temniti, zrl je jetniški ravnatelj v jesensko naravo ter rekel: »Sedaj bo Lackner kmalu zopet kričal.« In res: drugo jutro je prišel mrzel dež, iz skednja pa je rjovel: »Naš dobri stari vojvoda Karl je govodo!« Orožniki so se smehljali, tudi Lackner se je smehljaj ter vesel prestopil prag kaznilnice, kjer mu je prišel ravnatelj dobrovoljno naproti. Da bi se tembolj zasigural, zaklical je Lackner še enkrat: »Naš dobri stari vojvoda Karl je...« — »Že vem, že vem, ga je prekinil dobrodušno nadzornik. »Dobite že svojih pet mesecev.« In ko so začeli kosi žvižgati, je prišel Simon zdravih lic iz kaznilnice ter se začel potepati po deželi. Kjerkoli je zagledal vojvodovo sliko, vselej ji je hvaležno priklimal. Saj pa tudi ni nikoli imenoval vojvoda drugače, kakor »naš dobri stari Karl«. Onega o govodi seveda ni mislil resno.

* Bavarski princ Arnulf proti dogmi o brezmadežnem spočetju Marije. Jeseni umrl bavorski princ Arnulf ni pripoznal dogme o brezmadežnem spočetju Marije. Stvar je bila sledeča: Brata princa Arnulfa, princa Ludovik in Leopold, sta od leta 1874. velika priporja hišnega viteškega reda sv. Jurja, ki določa med drugim, da morajo vitezi reda nastopiti za božjo čast, čast brezmadežne device Marije in čast starega hišnega in deželnega zaščitnika Jurja. Princ Arnulf ni postal član reda, ker ni hotel braniti brezmadežnega spočetja Marijino, ker ga ni pripoznal.

* Statistika srednjih šol. Šolskega leta 1907./08. je v Avstriji 254 gimnazij in 137 realk s pravico javnosti. Od gimnazij jih je 19 spodnjih, 3 realne, 218 višjih, t. j. celih, 13 realnih in višjih gimnazij ter ena višja realna gimnazija. Država jih vzdržuje 193, dežele 11, mesta 8, škofovskih je 7, redovnih 15, fondske 4 in 16 privatnih. Učni jezik je v 123 nemški, v 52 češki (35 na Češkem, 16 na Moravskem in 1 v Šleziji), v 49 poljski (1 v Šleziji in 48 v Galiciji), v 6 italijanski (3 na Primorskem, 2 na Tirolskem in 1 v Dalmaciji), v 6 maloruski, v 5 srbo-hrvaški in v 13 utrakvistični. V sinarodih v Avstriji imajo gimnazije s svojim učnim jezikom, le Slovenci nimamo niti ene. Izmed realk jih vzdržuje država 100, dežele 30, mesta 4, po eno pa en red, fond in privatnik. Učni jezik je v 77 realkah nemški, v 43 češki (26 na Češkem in 17 na Moravskem), v 11 poljski, v 4 italijanski, v po eni pa srbo-hrvaški in utrakvistični. Slovenci tudi tukaj nimamo nobene slovenske realke! Gimnazije obiskuje skupaj 89.432, realke pa 45.494 dijakov.

* Cesar in general — čudak. Te dni je bilo objavljeno lastnoročno pismo našega cesarja armadnemu nadzorniku fcm. Galgoczyju, ki stopi po dolgaletni službi v pokoj. Zabeleženo je nebroj čudnih pojavov in pravljic o tem, v vsej armadi poznate čudaku. Bivajoč v Bileku kot polkovnik-brigadir je naročil, postavši pravi general, pri neki krojaški firmi na Dunaju brzojavno novo generalno obleko tako-le: »Pošljite mi uniformo za srednje-velikega človeka!« Obleka je došla — a rokavi so bili za deset centimetrov predolgi — pa nosil jo je vendarle. — Za časa ces. manevrov pri Przemyslu je bil zbolel na griži. Cesar mu dovoli, da sme voditi vaje na vozu vozeč se. Neki dan ga dobi cesar na vozu sedečega in na polovico s plaščem odetega! Vreme je bilo hladno. Cesar mu je baje lastnoročno popravil plašč z besedami: »Pazite, da se ne prehladite; kajti Vaše življenje je za me in mojo državo ne navadne vrednosti!«

* Zadnji koncerti Dimitrija Slavjanskga. Znani ruski pevec Dimitrij Slavjanski Agrenjev obhaja ta mesec 50letnico svojega umetniškega delovanja ter napravi letos za slovo turnejo po balkanskih državah in po Avstro-Ogrski.

* Časopisni katalog za leto 1908. slovite anončne ekspedicije M. Dukesa nasl., Dunaj, I., Wollzeile 10 je ravnokar izšel in se tudi letos repreruje v kaj okusni, priročni in pripravi zunanji obliki ob skrbno natančni obdelavi vsebine. Ta knjiga je dragocen in naravnost neuprljiv pomoček za vsakega inserenta. Prav natančno informuje katalog o vsem, kar je potrebno vedeti, tako glede političnih, kakor tudi glede strokovnih časopisov. Pozdravljati je novost, namreč vsaki kronovini pridejane majhne zemljevide, ki omogočajo boljše orientacijo o razdelitvi ineratov po različnih pokrajinah. Pripominja se že, da ima ta časopisni katalog, ki se vsakemu inserentu na zahtevo pošlje gratis in franko, zgolj informativen značaj in obsega samo originalne vrstovne cene posameznih listov. Anončna ekspedicija M. Dukesa nasl. pa rada postreže s specialnimi ponudbami in proračuni ob dovolitvi kolikor najvišjih rabov in s setavo oglašev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Katoliški shod na Nižje Avstrijskem. Dunaj, 11. januarja. Prihodnji katoliški shod za Nižje Avstrijsko se priredi bodočo jesen. Razpravljal bo o organizaciji širokih katoliških slojev.

Poskušeni atentat na bolgarskega kneza.

Belgrad, 11. januarja. V krogih tukajšnjih bolgarskih akademikov se z vso gotovostjo zatrjuje, da je policija pred kratkim našla v bližini kneževskega dvorca bombo, ki je bila z žico zvezana z električnim aparatom na bližnjem trgu. Storilec niso prišli na sled. Knežji dvorec straži množica detektivov.

Po vzoru maloruskih akademikov.

Sofija, 11. januarja. Pred tedni je bil aretovan bolgarski poslanec Antonij Strašimirov, ker je bil obdolžen, da je bil soudeležen pri umoru Borisa Sarafova. Dasi je že več tednov v zaporu, vendar ga še do danes preiskovalni sodnik ni zaslusal. Da izsili zaslišanje, je sklenil odklanjati vsako jed vse dotlej, dokler ga ne pokliče k sebi preiskovalni sodnik. S štrajkom je pričel včeraj.

Revolucionarno gibanje v Makedoniji.

Solun, 11. januarja. V zadnjem času je revolucionarno gibanje med Bolgari skoro docela zamrlo. Bolgarske bande so se umaknile v gore, kjer žde v popolni nedelavnosti. Na bolgarsko revolucionarno gibanje je umor Borisa Sarafova vplival zelo depremirujoče. Sandanski nima mnogo pristašev med vstaji, zato se nadeja turška vlada, da se ji bo z energičnim nastopom posrečilo v Makedoniji popolnoma zatreti vsako revolucionarno gibanje.

Revolucionarno gibanje v armadi na Ruskem.

Varšava, 11. januarja. Policija je prišla na sled tajni revolucionarni organizaciji med častniki tukajšnjege pehotnega polka in artiljerijske brigade. Več uglednih častnikov je bilo aretovanih.

Nemiri v Perziji.

Petrograd, 11. januarja. Iz Teherana poročajo, da so regularni vojaki v družbi s poulično sodrgo napadli hišo ministra zunanjih del. Napadaleci so bili po ljutem boju odbiti. Govori se, da je napad uprizorila telesna straža šahova.

Dogovor med Rusijo in Japonsko.

Petrograd, 11. januarja. Med Rusijo in Japonsko je bil sklenjen dogovor glede interesnih sfer v Mandžuriji in Mongoliji. Rusija je priznala Japonski vpliv na južno Mandžursko, dočim je Japonska prepustila vso Mongolijo ruskemu vplivu.

Bojkot nemških trgovcev na Poljskem.

Varšava, 11. januarja. Nemški industrialci so se obrnili na rusko vlado sklicevaje se na rusko-nemško trgovsko pogodbo s prošnjo, naj bi preprečila agitacijo na ruskem Poljskem za bojkot pruske trgovine. Ruska vlada je baje obljubila, da bo prepovedala vsako poljsko agitacijo za bojkot pruskih trgovcev.

Nesreča v rudniku.

Milan, 11. januarja. V rudniku San Michele na Savojskem je zasulo 5 delavcev. Rešili so samo enega, ostali štirje so pokopani pod plastjo, ki se je vdrla v rovu.

Nesoglasje med Japonsko in Združenimi državami.

New-York, 11. januarja. Ameriške Združene države so zahtevale od japonske vlade, naj omeji emigracijo iz Japonske v Ameriko. Sedaj je odgovorila Japonska na to noto ter obljubila, da bo po možnosti omejila to emigracijo.

Ker je bila pretrgana telefonska zveza z Dunajem, so izostale najnovejše vesti.

Gospodarstvo.

Smrkavost pri konjih.

Zadnji čas slišimo vsak hip o smrkavosti konj, ki je spravila v nesrečo tega ali onega posestnika. Pred tednom dni je razsajala ta kužna bolezen še pred durmi ljubljanskega mesta, sedaj jo pa še imamo v mestu samem. Baš z osirom na to se nam zdi umestno, spregovoriti o tem pojavu nekoliko besedi.

Smrkavost je kuga, ki bi jo glede nevarnosti nekako primerjali s kolero. Loti se kopitarjev — najraje oslov — a prime se tudi psov in ljudi. Konj se vedno nalez smrkavosti od drugega. V največji nevarnosti so oni, ki žive v enem hlevu. Kal smrkavosti, ki jo izločujejo bolni navadno s smrkajem in pljučnimi izmečki, včasih pa tudi s slino, vodo in blatom, pride kaj lahko v škaf iz

kategora pije zdrava živina vodo, ali pa v korito, iz katerega jemlje krmo. Tudi je mogoče, da se orodje in konjska oprava onesnaži z raznimi kužnimi odpadki, ki nato inficirajo zdravo žival. Smrkav konj je tudi zelo nevaren tujim konjem. Kjerkoli pusti delce v kjerkoli pride z njimi v stik, jih lahko okuži. Smrkavost se v hlevu in na zemlji sploh ne more širiti, pač pa ostanejo kali v temnih in mokrih krajih tudi še mesec dni nevarne, dasi jih uniči suša že lahko v enem tednu, solčna svetloba pa v 24 urah.

Običajno pridejo bacili smrkavosti skozi prebavila in rane v kri, pa limfo. V malih žilicah pa povzročajo pasne vrste vnetja. Vzrastejo na njihovih stenah male buntice, iz katerih se razvijo vgnide in razjede, ki napravljajo veliko škodo v nosni votlini in v koži. Sicer pa lahko zadene bolezen vse organe. Pljuča so posebno rade sedež tuberkulozi podobnih smrkavih, kakor prso velikih buntič do pesti debelih bunk. Kjer povzroča bolezen vnetje, rastejo bacili, ki od tamkaj prihajajo deloma zopet v druge dele života, deloma pa na prosto. Žival pogine redkokdaj vsled akutne smrkavosti, navadno se vleče bolezen skozi več mesecev in celo skozi več let in končno pogine konj vsled splošne oslabelosti in vsled tega, ker ga zaduši smrkavost v pljučih.

Navaden človek spozna smrkavost le težje. Smrkelj, ki prihaja le iz ene nosnice, buntice in vgnide na mednosni steni, pa otekle in trde bezgavke na dotični strani glave, so za navadnega človeka vidni znaki, po katerih lahko sklepa na smrkavost.

Smrkavost se sem pa tam odzravi sama od sebe, osobito, če je žival sprejela le malo bacilov in dokler je bolezen šele v nastanku. V ostalem še ni sredstva, s čimur bi se dala odpraviti konjska smrkavost. Tudi postopa veterinarska policija v takih slučajih jako ostro. Po zakonu se imajo smrkavi konji takoj pobiti; one pa, ki so bili z njimi v kakem stiku, pa opazuje tekom dvamesečnega kontumaca živinozdravnik. Sele potem jih zopet lahko rabi gospodar. Izjemno politična oblast lahko dovoli uporabo konj, ako ne vidi nevarnosti za razširjenje bolezni. Na deželi na pr., kjer delajo konji vsak zase na polju, to včasih lahko dovoli. V velikem mestu je tako dovoljenje skoro izključeno. Edino le cepljenje z maleinom temu odpomore. Če se namreč smrkavosti sumljivi konji z njim cepijo se izkaže, da so bolni, ako reagirajo; če se pa za malein niti ne zmenijo, so zanesljivo zdravi. Različna višina životne toplote ob določenih časih to natančno pokaže. Cepljenje, ki je šele sredstvo najnovejšega časa, je v resnici še nekaka sreča v nesreči, kajti tekom enega tedna se lahko izkaže, kaj je s konji. Sicer pa bi lahko čakali dva meseca v hlevu in na vse zadnje bi se jih odločila oblast šele tedaj pobiti. Velika krivica je, da vlada povrača škodo le tedaj, ake pobije smrkavosti sumljivega konja, ki se je izkazal, da ni smrkav, ne pa tudi ako je bila sumnja opravičena. Oblast na ta način sama sili ljudi k temu, da skrivajo smrkavost in brez dvoma je ona radi tega največ kriva, da se smrkavost tako skrivaj širi. Dolžnost posestevcev bi že zdavnaj bila, da bi končno le spremenili zakon saj v toliko, da bi država plačevala v vsakem slučaju odškodnino. Baje je to že normirano v novem zakonu o živinskih kužnih boleznih, ki se ima v bližnji bodočnosti uveljaviti. Smrkavost je prenesljiva tudi na človeka, vendar pa zbolijo človek navadno le, če mu pride virus v kri. Pred kratkim sta menda v naših krajih umrla dva za njo. Postava prepoveduje, da bi ljudje, ki imajo rane ali izpuščaje na rokah in obrazu, oskrbovali živali, ki so smrkavosti sumljive. Tudi je prepovedano hlapcem v istem hlevu spat in se pokrivati z odejami bolnih konj. V hlevu naj imajo pripravljeno karbolno vodo za umivanje rok in za očiščenje oblačil. A. R.

Poslano.*

Svojemu ljubeznivemu kolegu gosp. Mihlu Zalaharju, dimnikarskemu mojstru v Radovljici, Gorenjsko.

Že več let hodite pri mojih cenj. naročnikih pregledovat dimnike. Ker pa podpisane nisem Vaš sin in tudi ne iz občine Koroske Bele, pokladam na sroce posebno Vam, da sem za svoje delo odgovoren samo jaz. In vtičate svoj nos raje v svoje delo, n. pr. pri gosp. Žumru na Javorniku, gosp. Ferjanu Jakobu, Černetu na Jeseňicah itd., da bom jaz vsaj ponoči mir imel. Povem Vam še, da so dimniki pri Kranjski industrijski družbi in drugih posestnikih pod mojim nadzorstvom vsaj toliko čisti kot so bili pod Vašim. Čapito!

S spoštovanjem

Šoberl Izidor

dim. mojster, Jeseňice-Furine, 89.

* Za vsebino tega spisa je uradnostno odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Levaki „Weldmannshell“
od leta 1901—1907 je ceno napredal.
Ravnost se tudi prodaja pri
preigrane gosli.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

POZOR!!!
Trgovci, kramarji, drogeristi in drugi kupcevalci, ki se zanimajo za 4217—6
lukrativen privlačni predmet
dobre ponudbe pri trdki
W. SEISER & Co., Dunaj, XVIII/1 Plesergasse 17.

Proda se po nizki ceni
električen godbeni avtomat.
Vpraša naj se na upravništvu „Slov. Naroda“.

Käthe voda za prsi.
Senzacionalno sredstvo v do sego čarobnih prsi. Käthe voda za prsi se rabi samo zunanje. Zajemeno neškodljivo. Steklenice po 3, 5 in 8 kron poštne proste. Diskretno pošilja po povzetju 2316—27
Käthe Menzel na Dunaju XVIII Schulgasse 3, I. nadst. 11.

9 milijonov kron zastankov
je lanko leto izterjala zveza „Kreditreform“. Zahtevajte zaradi izterjanja zastankov brezplačno prospekt št. 19 od društva „Kreditreform“ v Gradcu, Haydngasse 10.

Uradno dovoljena za 15 let obstoja
najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služ
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6
priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste kakor privatno, trgovinsko in gostilniško osebo za Ljubljano in zunanje.
Petina tukaj.
Vestna in kolikor možno hitro postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštni strošek.
Benedikt Sachs, Lobes 35.
pri Plznu na Češkem. 4146 5

Uglaševalec klavirjev!
Točno izvršujem uglaševanja in popravila klavirjev. Moja jako dobra dela in najnižje cene nimajo konkurence. Pregledujem brezplačno.
Priporočam se 48—2
G. F. Jurásek
— I. kranjski uglaševalec klavirjev —
v Ljubljani, Sv. Florijana ulice št. 28/I.

Z električ. obratom urejena tvornica
G. Skrbic
v Zagrebu. Illica št. 40
priporoča svoje na glasno solidne in cenene 1
žaluzije
les. tkane in platnene rolete, železne in lesene kapice za okna in predalnice in prosil, da čim več pozornosti poklonite tej solidni tvornici.
Genovniki in proračuni na zahtevo zastoj.

Največja zaloga navadnih do najfinišnih otroških vozičkov in navadne do najfinišne
žime.
M. Pakič
Ljubljana.
Cenariski naročnikom se pošilja a povzetjem.

J. KEBER
trgovina z manufakturnim in perlinim blagom
v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
priporoča
vence in šopke za neveste
ter
nagrobne vence
po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
polog Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 2
klobuke
čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerno. Postrežem točno.

Odlikovani s častno diplomom in zlato ko-lajno na III. dunajski modni razstavi! 1. maja 1904. pod pokroviteljstvom Nj. ces. in kr. Visokosti preravle gospe nadvojvodinje Marije Josipine.
P. CASSERMANN
krojaška obrt
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3
se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.
Priznana solidno delo in zmerne cene. Pristno angleško blago je v največji iz-berbi vedno v zalogi.

Najbogatejšo zalogo in najraznovidnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev
ima
Alojzij Kraczmér
izdelevalec klavirjev in sodne za-prisoženi zvedenec
Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4.
Vedno se v zalogi preigrani pa bresibni klavirji. Pravz-mem ubi-ranje in poprav-ljanje vseh sistemov. Glavne zastopstvo dvornih fra L. Bösen-dorfer na Dunaju, Gebrüder Stigl na Dunaju, August Förster v Ljubavi, Th. Mann-berg v Lipskem. Za vsak pri-meni kupljen klavir doela jamčim. — Najbolja izposojalnica. — Belna plačila.

Zlata svetilnja
Berolin, Pariz, Rim itd.
Najboljše svetilje za sobe
Seydlin
izdeluje
O. Seydlin
Štirarjeva ulica 7.

Število otrok
znižati na 2 ali 3 je pomembno in prihani mnogo denarja. Zanesljivo navodilo za to, za kar je došlo več tisoč zahvalnih pism, pošlje tajno za 90 h v avstrij. gramkah gospe A. KAUF, Berlin S. W. 230, Lindenstrasse 60.

6 kosov rjuh
vleprta: brez šiva 150 cm šir., 2 m dolga K 14.50. 8771 22
Tlačnica za platnino in bomba-ževino Br. KREJCAR
Dobruška (Češko).
Vzorec platna in bombazovine franco. Tudi damsko volansko oblačilo.

15000 met ov ostankov 8-20 metr. dolgih
najfinišne, brezhibne, beljene, za najfinišne tolesno in posteljno perilo pripravne nepokoučljive
82 cm. široke rumburške tkarvine meter po 24 kr.
Oksford za srajce, stanovitne barve meter po 17 kr.
Flaneta za srajce in bluze meter po 18 1/2 kr.
Češir za obleke, bluze, domače in otroška oblač., predpasnice meter po 18 kr.
116 sm. širok kanefas, stanovitne barve, la I. kakovost meter po 35 kr.
Rjuhe brez šiva, 2 metra dolge, 110 cm široke, kos po 90 kr.
Brisalne rute, rdeče karir., tucat 95 kr.
Kuhinjske brisave, kos po 18 kr.
Treba je vzeti najmanj zavoj za 5 kg. — 45 metrov po povzetju. Vzorec se prilože samo poizkusnemu zavoju. Kdor vzame za nad 50 K dobi 5% rabata. 118—1
Tkalnica za platnino EMIL FUCHS
Nachod 11 (Krkonoši).

5000 kron zaslužka
plačam onemu, ki mi dokáže, da moja čudna zbirka
600 kosov samo za fl. 2.50
ni priložnostni nakup in sicer:
Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s štetno tvorniško pismeno garancijo; ameriška duple-zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura: mansetni, ovratniški in naprtni gumbi; bdelni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s simli-brijantom; mična damska damka broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov s imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter naj-lepšimi pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrinskih biserov; 6 indijskih čarovnikov — razvedre vsako družbo in še 360 razl. predmetov, koristnih in neup-trpljivih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj s eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo glid. 2.50. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja S. URBACH, svetovna razpošiljalnica
Prakov št. 57.
N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastoj prima angl. britve ali 6 najfin. žepnih robcov. Za neug-jajoče denar takoj nazaj, vsak riziko terej izključen. 80

ANTON BAJEC
umetni in trgovski vrtnar
v Ljubljani, Karlovska cesta št. 2
se priporoča
za izvrševanje šopkov za vsakovrstne prilike, dalje vencev, kakor tudi vseh v njegovo stroko spadajočih del.
Zunanja naročila točno. 2
Cene nizke.

Žalne klobuke
vence in trakove
priporoča
Benedikt, Ljubljana.

Zastoj razpošiljam
moj ilustrirani cenovnik.
Ure, razno zlatnino in srebrnino
prodajam po zelo zn. h cenah
FRANC KEBER
urar
in trgovina zlatnine in srebrnine
Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Za spomlad!!!
Krasne novosti za ženske volnene obleke.
Vzorna
zaloga mištega sušila
Za neveste prav ugoden nakup.
Imam svezgo z najboljšimi tvornicami in tom lahko svojim cenj. odjemalcem najboljše postregel. — Najzanesljiv-jša trgovina, ker strežijo domači ljudje.
„Pri Cirilu in Metodu“
v Ljubljani, Lingarjeve ulice št. 1.
Nasproti loteriji.

Ljubljana, Prešernove ul 5
BR. HLAVKA
i delovatelja ki g. i. strumen. atelje za o. top. apar. in bandaže
priporočata
svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolnišnično postrežbo, bižuterij, rigatorjev, apa atov za mrzle in topla oblačila s paro, sterilizirane obveze in bombaže, kakor tudi nogavice za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samokistiranje, najbolj ša kvaleteta gumijevih stvari in gumijevih posteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov.
Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.
Galvanični poniklovalni za-ved z obratom na meter.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.
Ljubljana, Prešernove ul 5

JOSIP STUPICA
jermenar in sodlar
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 6.
Priporočam svojo zalogo najraznovidnejših konjskih oprav
katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebščine.
Cene nizke.

Oreke, suhe gobe, kumino, oves
ter sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju.
647 50
Iščem
2 učenca
za trgovino z mešanim blagom, stekl. in porcelanom 78—2
Ivanka Colnar v Kranju.

Blagajne,
varne proti požaru in vlamu, „Fox“ pisalni stroji, ameriško po-bištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — Bečko skladišče blagajna, delničarsko društvo, Zagreb, Illica 22. 3424—41

Naproda je
jako lep smrekov in bukov močan in srednji 87—2
stavbni les
v bližini kolodvorske in državne ceste.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Izmed 413—9
najfinejših in najslastnejših čajnih znamk je
ČALANDA
cejlonski čaj.

Trgovina z manufakturnim in mešanim blagom
na Hrvaškem, na kranjski meji, se zaradi bolezni takoj odda
Letnega prometa okoli 50 000 K potrebnih glavnice 10 tisoč kron. Obenem se tudi daje v najem vsa hiša na 5 ali 10 let. 107—1
Za vsaj nekoliko spretnega Slo-venca je to prava zlata jama.
Naslov pove uprav. „Sl. Nar.“

Panorama International
Pod trančo 2.
Razstavljeno od nedelje 12. januarja do vltete sobote 18. januarja 1908.

Zanimivo
potovanje po Nilu.
Zahvala.
Podpisana izreka najsrčnejšo zahvalo slavni banki „Slaviji“ za točno izplačitev vsote, za ka-tero je bil zavarovan na življenje njen pokojni sorog ter priporoča vsakomur najtopleje omenjeni zavod. 12—1
Marg. Mankoč.

Epilepsija.
 Še for trpi na padavici, krčih in drugih živih
 boleznih, naj sahteva o tem brošuro, ki
 jo dostojno poštino prosto raspisuje
 priv. Schwanen-Apothek
 Frankfurt a. M. 3093 18

Osební kredit
 za uradnike, častnike, učitelje itd.
 Samostojni hranilni in posejilni konzorcijski Urad-
 niškega društva dajo po zmernih pogojih tudi
 proti dolgotrajnim vračilom osebna posojila.
 Agenti izključeni. 3692 11
 Na-love konzorcijske prijavljajo brezplačno
 Centralno vodstvo Uradniškega
 društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25.

Triumph-štedilna ognjišča

 za gospodinj-
 stva, ekon-
 omije i. t. dr. v
 vsakršni iz-
 polnjeni. Ze 30
 let so najboljše
 priznana Pri-
 znanja tudi kot
 najboljše in naj-
 varnejše izdelke. Največja prihranitev
 goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča
 za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
 i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
 Glavni katalog franco proti doposlani
 namiki 1738 34
 Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
 Goldschmidt & sin
 18. Torontó, Amer.

Deklica
 17 let stara, iz dobre hiše iz Poreča na
 Koroškem, izučena in izurjena v ku-
 hinji in gospodinjstvu sploh, želi priti
 v službo v Ljubljano k poštenim ljudem
 zgolj zaradi tega, da bi se naučila
 slovenskega jezika, ki ga potre-
 buje za gostilniško obrt v rodni hiši.
 Ponudbe so poslani na ime:
Martin Krainer
 gostilničar „Zur Seerosen“
 v Porečah ob Vrbskem jezeru
 na Koroškem 17-2

Nedosežno
**+ Najnovejša ame-
 riška Iznajdba +**
Higijensko gumasto blago za moške.
 Porabno na leta. Patent. Glid. 2-30.
 Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času
Higijensko gumasto blago za ženske.
 (Varstvo žensk.) Priporočili najpri zdrav-
 niški strokovnjaki, porabno na leta. Glid. 1-30.
 Kdor pošlje denar naprej (tudi pisane
 snemke) mu pošlje diskretno in poštino
 prosto, sicer 26 kr. več, edina prodaja
**+ H. AUER, tvornice za gu-
 masto blago. +**
 Dunaj IX 2, Nussdorferstr. 3-0.

Zahtevajte zastonj
 in poštino prosto moj veliki, bogato ilustrirani
 glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih
 niklajstih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst
 solidnih zlatin in srebrin, glasbil, usnjatega
 blaga, kadilnih priprav po izvršnih tvor-
 niških cenah.

 Niklajsta remontoarka K 3-
 Sistem Roskopf-paten-
 tna ura 4-
 Švicarska orig. sist. 5-
 Roskopf patent 7-
 Registrirana „Adler 7-
 Roskopf“ niklajsta re-
 montoarka na sidro „ 7-
 Goldinasta remontoar. 8-50
 „Luna“ dvojni pokrov 8-50
 Srebrna remontoarka 8-40
 „Gloria“ kolese, p osto „ 8-40
 Srebrna remontoarka 12-15
 dvojni pokrov „ 12-15
 Srebrna oklopna verižica z obročkom 2-80
 na vzmet 15 g težka
 Rus. tula nikl. cil. romont. ura, koleseje 10-50
 Luna, dvojni pokrov 2-90
 Budilka 3-
 Kuhinjska ura 2-80
 Schwarzwaldska ura 8-50
 Ura s kukavico
 Za vsako uro žetno pisмено jamstvo.
 Brez rizika. Zamenja dovoljena, ali denar nazaj.
 Prva tvornica za ure v Mostu Jan
 Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj
 v Mostu št. 655 (Češko). 6-5

Steckenpferd 08-30
lilijsko mlečnato milo
Bergmann & Komp.,
 Draždane in Dečín n. L.
 je in ostane, kakor spričuje vsak
 dan dohajajoča priznana pisma,
 najuspešnejše vseh zdravilnih mil
 proti pegam in pa v dosego nežne,
 mehke kože, ter rožnate polti.
 Napredaj po 80 h kos po vseh
 lekarnah, drogerijah, parfumerijah,
 brivnicah in prodajalnicah mila.

A. KUNST
 Ljubljana
 Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode
 in otroke je vedno na zbiru.
 Vsakršna naročila se izvršujejo točno
 in po niski ceni. Vse mere se shranju-
 jejo in zaznamujejo. — Pri susanjih
 naročil naj se blagovni vzorec vpo-
 slati.

Važno! Za Važno!
 gospodinj, trgovca in živinorejca.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, ovtje,
 korenine itd. tud' po Kneippu, ustne
 vode in zobni prašek, ribje olje, re-
 dine in posipalne moke za otroke,
 dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografirane aparate
 in potrebščine, kirurška obve-
 zila vsake vrste, sredstva za desin-
 tekoljo, voski in paste za tla itd.
 Velika zaloga najfinjšega rumna in
 konjaka. — Zaloga svežih mal-
 zermalnih vod in solij za kopeli.
 Obilnost, kance. oddaja strupov.
 Za živinorejce
 posebn. priporočljivo: grenka sol,
 dvojna sol, soliter, enojan, kolmoš,
 krmilno apno itd. — Vnanja naročila
 se izvršujejo točno in solidno.
 Drogerija 2
Anton Kanc
 Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
 Kupuje po najvišji ceni razna
 zelišča (rože), ovtje, korenine, so-
 mens, skorje itd. itd.

Ustanovljeno leta 1845.
JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke
 ter zastorjev, barvarja in
 likanje sukna
 na par.
 Poljanski nasip —
 Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

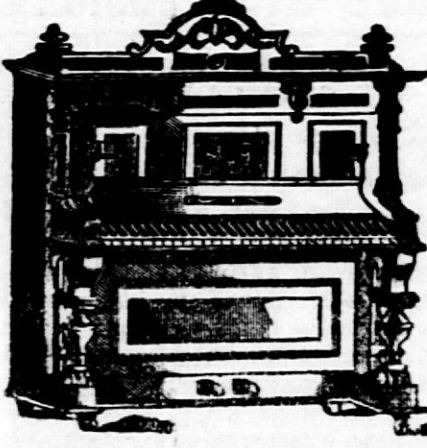
Vsak dan sveže
 najfinejše
pustne
krofe
 priporoča
R. Kirbisch
 slaščičar
 Ljubljana, Kongresni trg.

 Popravila in preoblike točno in cen.
 Najcenejše
solnčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
 Ljubljana
 Pred škočije 19, Stari trg 4,
 Prešernove ulice 4.

Krasno
BLUZE
 največja izbira v svili in drugem
 modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila ter
otročje obleke
 priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
 por. Bučar
 STARI TRG št. 28.

Ljudevit Borovnik
 puškar v Borovljah (Ferlach)
 na Koroškem
 se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
 pušek za love in strelce po najnovejših
 sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
 deluje stare samokresnice, vsprajoma vsako-
 vrstna popravila, ter jih točno in dobe-
 izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekuša
 valnici in od mene prekušene. — Ilustro-
 vani ceniki zastoni.

Opozori se
 pri nakupu
blaga za moške
in ženske obleke
 na blizu 40 let obstoječo tvrdko
R. MIKLAUC
 Ljubljana
 Stritarjeve (Spitalske) ulice šte. 5.
 Na zahtevo se
 dopošlje vzorci.
 Odlikovana
 Prva kr. tvornica klavijev
 Ljubljana
 Hilsnerjeve ulice 5 Blizu Gradšča
Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.

 Ekspert v vse deželo.
 Priporoča svoje prve vrste, za vsa
 podnebja solidno narejene **pianine**,
 klavirje in harmonije tudi samo-
 igralne
 za gotov denar, na delna
 odplačila ali naposodo.
 Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
 in računijo najceneje. 1706 2
 Največja tvornica na jugu Avstrije.

Kašelji!
 Kdor svoje zdravje ljubi, odstrani
 kašelji.
Kaiserjeve
 prsne karamele.
 s tremi jelkami.
 Zdravniško preizkušeno in pripo-
 ročeno pri kašlju in hripavosti,
 kataru, zasilenju in kataru v
 požiralniku, dušilnem (oslov-
 skem) kašlju.
 5245 not. poverjenih izpričeval
 potrjuje uspeh pomoči.
 Zavej po 20 in 40 vln., škatljica 80 vln.
 Zalogo imajo: V Orlovci lekarni
 poleg železnega mostu v Ljub-
 ljani, v lekarni Jos. Mayr v
 Ljubljani, v dež. lekarni pri Ma-
 riji Pomagaj Milana Leusteka v
 Ljubljani, pri Ubaldju pl. Trn-
 kozlju in pri G. Piccoliju v
 Ljubljani. — V Novem mestu v
 lekarni Karol Andrijaško. — V
 Vipavi v lekarni I. Hus. — V
 Ribnici v lekarni pri av. ste-
 fanu Jos. Anók. — V Idriji v
 lekarni Daniel Piro. — V Met-
 liki v lekarni Ivan Ojuričič, v
 Redovijoli lekarnar A. Roblek,
 Hinko Brill, lekarnar v Litji.
 V Kranju v lekarni Karol Savnik,
 v Ljubljani v lekarni A. Bohino
 pri Kroni. 3 03 10

AVGUST REPIC
 sodar
 Ljubljana, Kolesarske ulice 16
 (v Trnovem)
 izdeluje prodaja in popravlja
 vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah.

Priporoča se
trgovina
 z oblačilnim blagom
HUGO IHL
 Stritarjeve ulice št. 4.
 Velika zaloga
 najnovejšega
 in
 najboljšega
 blaga za ženske
 in moške obleke.
 Vzorec na zahtevanje poštino prosto.

Tovarna in prodaja oljnatih
 barv, firneža in lakov.
 Električni obrat.
Brata Eberl leta 1842.
 Prodajalna in komptoar:
 Mikošičeva cesta št. 6.
 Delavnica:
 Igriške ulice št. 8.
 Pleskarja napisoj.
 Stavbinska in pohištvena pleskarja.
 Velika izbirta dr. Schoenfeld-ovih
 barv v tubah za akad. slikarje.
 Zaloga čopičev za pleskarje, si-
 karje in zidarje, štedilnega mazila za
 hrastove podo, karbolinoleja itd.
 Posebno priporočava slav. občinstvu
 najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo
 sredstvo za likanje sobnih tal pod
 imenom „Rapidol“.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu za
 vse v najjnc atroko spadajoče delo v
 mestu in na deželi kot priznana rečno
 in fino po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11
 priporoča
klobuke
 cilindre, čepice itd.
 najnovejšo fašono
 po najnižji ceni.

Optični zavod

 Popravila izvršena cen. in dobn. Učena težnja, delujoči instrumenti L. L.
 Volika
 zaloga pravih
 švicarskih ur.
 Srebrne ure se
 glid. 3-80 naprej.
 Zlatina in srebrnina kakor veri-
 žice, prstani, ušani,
 broške itd.
 Ilustrovane cenik
 pošiljam brezplačno.

F. P. Zajec, urar

Stelaže za trgovino
 se ceno prodajo
 v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. nadst.
 3a
Manjši hotel,
 gostilna s pekarijo
 ali samo gostilna.
 se vzame v najem ali kupi.
 Ponudbe pod „hotel ali gostilna“ na
 uprav. „Slov. Naroda“. 4267-1

Pa trboveljski in dolenski
 kosovni premog
 srednokosni premog
 orehovni premog
 gruščni premog
 po najnižjih cenah, na cele vagone po
 premogokupnih cenah, priporoča lastni
 premogovnikov 4 76-11
J. Paulln, Ljubljani, Nova ulica št. 3

Več hiš
 v Mariboru
 se prodaja iz proste roke.
 Vse so zidane nanovo, pripravne za
 najeminske in trgovske hiše, davno
 proste ter se obrestujejo po 6 1/2 %
 letotako je tik
 Maribora na-
 prodaj več **lepih vil.**
 Naslov pove upravništvo „Slov.
 Naroda“. 3399-18

Josip Puh
 polagalec parketov
 Ljubljana, Gradaške ul. 20
 se priporoča
 cenj. občinstvu za polaga-
 nje vsakovrstnih parket.
 Prevzamem tudi delo tako,
 da preskrbim jaz potrebne
 parkete. 52-1
 Delo solidno in cene zmerne.
 Z vsem spoštovanjem
Josip Puh.

Jodella (Lahusenovo
 ribje olje).
 Najboljše, najuspešnejše, najpri-
 ljubljenejše ribje olje.
 Tvorí kri, obnavlja sokove, pospe-
 šuje tek, povzdigne v kratkem času
 telesne moči. Priporočati je zlasti
 melokrvnim, slabotnim odraslim, ra-
 hitikom (angleška bolezen), škrofu-
 lozom, pri razviku in učenju za-
 ostalim slabotnim otrokom. Cena:
 kron 3-50 in 7—. Zdravljenje se
 lahko prične kadarkoli, ker je olje
 vedno sveže.
 Edini izdelovalec:
 lekarnar Vilj. Lahusen, Bremen.
 Da se varujete ponaredb, pazite na
 ime „Jodella“. Vse druge izdelke za-
 vračajte kot nepravilne.
 V zalogi v vseh lekarnah v Ljub-
 ljani in okolici. 340-10

Samo pristna
goriška
 in različna vina
 se točijo najceneje
 v
Goriškem vinotoku
 Ljubljana
 Stari trg 13.

FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODŌNA GRENŌICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Hiša na prodaj.

Iz proste roke se proda hiša na
na primernem prostoru za kako
v bližini farne cerkve in četrt ure
novega kolodvora. — Hiša ima
sob, 2 kuhinji, 2 kleti, 1 oral ob-
sežen vrt.Več se izve pri Antonu Slivniku
Rečici št. 54 pri Bledu. b-6

Premog in drva

prodaja po najnižjih cenah

M. Bucher

Kolizej št. 130.

Telefon št. 219.

in sicer: 135-1

10 kg la trboveljskega

premoga v kosih K 1.60

10 kg kočevskega pre-

moga v kosih K 1.20

10 kg orehovnega pre-

moga K 1.20.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

„Ottoman“ papir za cigarete

in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.

Inženir - hidrotekt

8664-22

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 4.

Brzjavci: Lachnik-Ljubljana.

Trgovski pomočnik

in dobro izurjena

prodajalka

se sprejmeta pri trdki 192-2

M. Spreitzer, Ljubljana.

Opozorilo podprezve-
nikom in akordantom!

Pri gradnji nove Széklerske železnice med Déda - Gyergyószentmiklós se bo rabilo okoli 20 zaupnih podprezveznikov za delo v zemlji, skalna in kamnolomska dela.

Tisti, ki bi hoteli prevzeti taka dela, naj se zgledajo v moji pisarni v Buda-Pešti V, József-tér 4. Dela se imajo pričeti deloma takoj, deloma februarja. 93-3

Maksimilijan Schiffer, dipl. inženir
Buda-Pešta.

Hiša v Borovljah

s 14 sobami in lepo kletjo,
v sredini vasi in tik ob okr.
cesti, torej najugodnejši
prostor za vsako večjo obrt,
in kjer obstoji že tudi 70
let pekarija, se radi bolezni

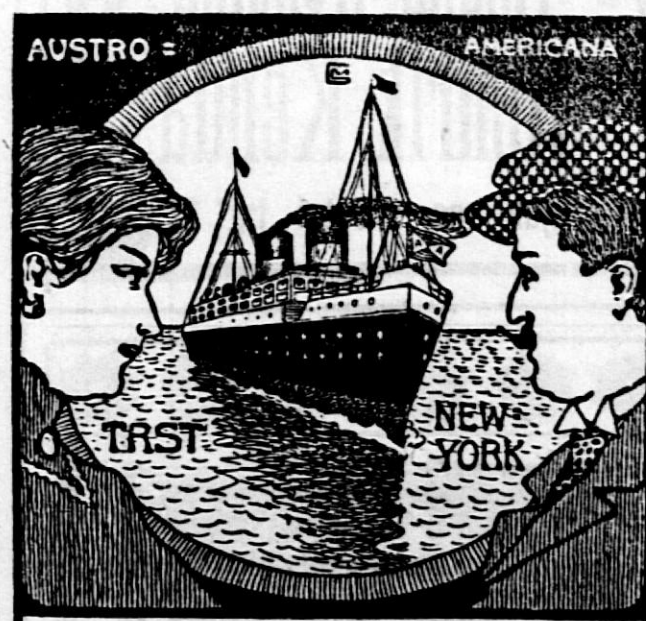
proda.

Pojasnila pod „Achtzigeln“,
pošte restavirane Borovlje, Režna
dolina, Koroška. 114-1Ugodna prilika
za trgovce in obrtnike.Ker mi preostaja več tisoč
reklamnih koledarjev

za leto 1908

sem jih primoran prodajati pod tovar-
niško ceno. Ako so torej kateremu
znanjalki, naj se obrne na mojo trdiko
ter mu napravim izredno nizko ceno.Pričakuje obilnih naročil
se priporočam 127-1

Fr. Iglič

trgovina s papirjem in galanterijo
na drobno in na debelo.Potniki v Ameriko
Hoteli želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Škafarska pojasnila daje se brezplačno.Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se
priporoča — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka,
krčih itd. Nedosežno sredstvo za vzdrževanje dobrega prebavljanja.
Delovanje izvrstno, uspeh siguren. Cena je za 18 steklenic
5 krom franko na vsako pošto po povzetju, ali če se pošlje
denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 1209
(Slavonija).

3963-7 II

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.	Dohod v Ljubljano juž. žel.
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.	6-58 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topolice, Kočevje.	6-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Topolice, Rudolfovega, Grosuplja.
9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.	11-15 popoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.	2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Topolice, Rudolfovega, Grosuplja.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topolice, Kočevje.	4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenice.
1-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.	6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenice.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Topolice, Kočevje.	8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Topolice, Rudolfovega, Grosuplja.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.	8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
0-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).	11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:	Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.	6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik	10-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik	6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samc ob nedeljah in praznikih v oktobru.)	9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samc ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

St. 9/pr.

Razpis službe.

92-2

Pri magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane izpraznjena je

služba II. mestnega komisarja

s prejemki IV. činovnega razreda magistratnih uradnikov, to je z letno plačo 2800 K, — z dajalnostno doklado 500 K — in s pravico do štirih v pokojnino vstevnih letnitnic po 200 K; eventualno služba magistratnega koncipista s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 2200 K, — z dajalnostno doklado 400 K, in s pravico do štirih letnitnic po 200 K, eventualno služba magistratnega konceptnega praktikanta z letnim adjutom 1200 K.

Za podelitev razpisanih služb so vobče merodajni pogoji § 5. službene pragmatike za magistratne uradnike, ki se glasi:

Posebne zahteve za namestitev v konceptni stroki so:

1). dovršene pravno in državnoznanse študije in z dobrim uspehom prebiti trije teoretični državni izpiti;

2). z dobrim uspehom napravljeni praktični izpit za politično poslovanje.

Izjemoma se smejo pa tudi prosilci z dovršenimi juridičnimi študijami in dvema državnima izpitoma sprejeti pod tem pogojem za konceptne praktikante, če se v teku enega leta izkažejo, da so z dobrim uspehom prebili tretji državni izpit.

Vendar se more podeliti služba II. mestnega komisarja vled sklepa občinskega sveta z dne 5. januarja 1893 tudi takemu sicer usposobljenemu prosilcu, ki nima politično-juridičnih študij.

Prosilci za razpisane službe imajo svoje pravilno opremljene prošnje vložiti pri predsedstvu mestnega magistrata najkasneje

do 20. januarja t. l.

Nedostatne ali zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 7. januarja 1908.

Oglas.

Občinska štedionica, ki se ima ustanoviti v Benkovcu, razpisuje mesto

uradnika

bi imel nalogo, voditi vse pisarniške in knjigovodstvene posle.

Prositelji naj dokažejo starost, pripadnost, dovršene nauke, dosedanje izkušnje in poznanje hrvaškega ev. slovenskega jezika. Oni, ki so že službovali pri enakih zavodih, imajo prednost.

S to službo so spojeni dohodki do 2400 K po dogovoru in sposobnosti.

V dotični prošnji, ki jo je vložiti pri podpisane 95-1

do 15. februarja t. l.

se prosilci izrazijo, do kdaj bi mogli nastopiti službo, kar bi se moralo skakao zgoditi do konca marca t. l.

Občinsko upraviteljstvo Benkovac

v Dalmaciji, dne 7. januarja 1908.

Miho Wovaković

načelnik.

I. E. Ivanković

prisjedinik.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond K 200.000.

21-4 sprejema

vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti 4 1/2 % obrestim,

vloge na tekoči račun, katere ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti 8-odnosni odpovedi 5 % Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporočajo svoj pripadajoči izravnani **Portland-cement** v vedno
ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pisne glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrajnjemu dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstne splošne.
Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslavitejših tiskov so na razpolago.
Centralni urad: 2903-19
Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

Pešne hranilnice št. 49.086.

Telefon št. 125

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo

Prve kakovosti rjavi premog

nanovo v obrat spravljenega premogovnika Šemnik
pri Zagorju na Savi dostavlja zaloga premoga
v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 35,
o o o o vedno na dom. o o o o

Za naročila na cele vagone se izvolite obračati na
premogovniško vodstvo Medija-Izlake.

3994-10

Oton Fettich-Frankheim

frizer za gospode in dame

Kongresni trg št. 19. Kongresni trg št. 19.

Damski salon za pranje las z najnovejšim
„zrakosušilnim“ aparatom.

U osmih minutah osušeni lasje.

Priporočajo se nadalje friziranje po najnovejših dunajskih in
francoskih modah; za ples, gledališče, koncerte in svatbe.

Historične frizure. Postrežba tudi v hišo.

Velika izber damskih kakor tudi gospodskih toalet-
nih potrebščin. Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupujejo se tudi po najvišjih cenah zmešani in odstriženi lasje.

Odlikovan z zlato kolajno v Pa-
rizu 1904 in z zlato kolajno in
hrbicom v Londonu leta 1895.

Ant. Presker

krojač,

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporočajo
svoje velike zaloge gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice in
plaščev za gospe, nepremočljivih
havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših
vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Usak dan sveže

pustne krofe

priporočajo

J. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Za predpust

sem dobil

krasno blago

za
plesne obleke

Modna trgovina
Henrik Kenda

Ljubljana, Mestni trg 17.

Najnižje cene.
Največji izbor.
Preobleke. Popravila.
L. MIKUSCH,
tovarna donalov
Ljubljana, Mestni trg

Pozor, gospodje in gospodične

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi
je posređilo innajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpa-
danju — **KAPILON** št. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in
gusti, odstranja prhljaj in vsake kožne bolezni na glavi.
Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam preprosto shranjevalno in pri-
malno stano pošlino prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h,
2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIČ

II 5963 7

lekarnar v Pakracu št. 66 v Slavoniji.

Vsakdo naj se prepriča, da se v gostilni pri „Zvezdi“

dobe prav dobra vina in ceno, tudi
dobro reininghausovo in plzenjsko
pivo.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Ustanovljena 1847.

Največja zaloga
pohištva

za spalno in jedilno sobo,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
medreol na vzmeti,
žimnati medreol,
stroški vozilki itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Št. 15901

4849

Razpis.

Za zgradbo vodovoda Kranj in okolica

potrebna, na 620.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale

potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa delaali delne dobave, (cevi, armature, betonska dela itd.)
obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotni
cene proračuna naj se predložijo

do 1. marca 1908, ob 12. opoldne

podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, katero morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je do
poslati zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda
Kranj in okolica“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbni
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodatni kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali
pa v pupilarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

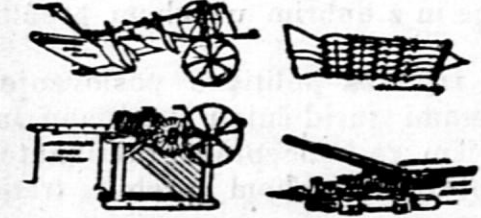
Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo po-
nudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so v deželnem stavbnem uradu
navadnih uradnih urah na ogled.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani

dne 27. decembra 1907.

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1., Erdbergstr. 12

pošilja že veliko let dobro
znane stroje vsake vrste za
poljedelstvo itd.

kakor: milne za sadje in grozdje, stiskalnice za
sadje in grozdje, škroplilnice, poljsko orodje,
stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trilerje,
čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-
reznice, stroje za rezanje repe, milne za go-
lanje, kotle za kuhanje kisle, sesalke za vodnjake
in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne
cevi l. t. d.

od sedaj po zopet izdatno
znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene
pipe, sesalke za vino, gumljeve in konopljene
cevi, gumljeve ploče, stroje za točenje piva,
skrinje za led, stroje za sladole, priprave za
izdelovanje sodavode in penočih vin, mlin za
dšave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas,
tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebeske
tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice,
železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje
vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za klu-
čavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom
po najugodnejših plač. pogojih
tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami
brezplačno in pošlino prosto.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

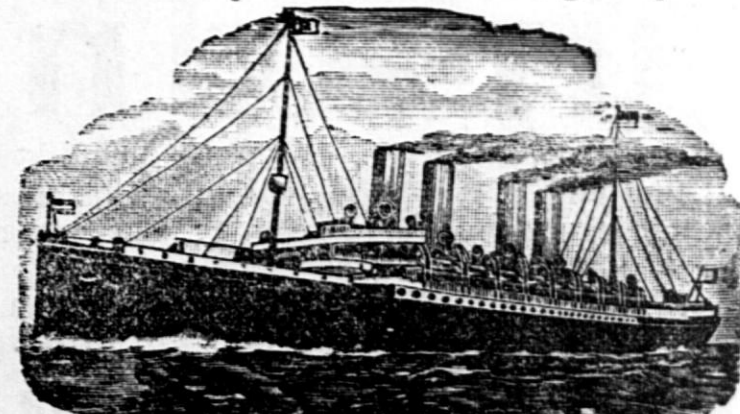
Prekupi in agentje zaželjeni.

1084-1571 Piše naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1., Erdbergstr. 12.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, saseeljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navede-
nega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani na edine le pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak terek, četrtek in soboto. —
Vsa pejaanila, ki se tikajo potovanja, točne in brezpla-
čno. — Postrežba poštna, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Califor-
nijo, Arizono, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše
društvo posebno ugodno in isredno ceno čez Salvesten. Odhod na tej
progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baitimora in na vse ostale dele sveta,
kakor: Braziljo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!